

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

INDBYDELSESSKRIFT

til

de offentlige Examina

i

Helsingørs høiere Realskole

I JULI 1868.

HELSINGØR.

Trykt hos Grüner & Søn.

1868.

INDBYDELSESSKRIFT

til

de offentlige Examina

i

Helsingørs høiere Realskole

I JULI 1868.

Udgivet af

V. LASSEN.

Indhold:

Bidrag til Helsingørs Historie. Ved Udg.
Skolefesterretninger for Skoleaaret 1867—68.

HELSINGØR.

Trykt hos Grüner & Søn.

1868.

BIDRAG

TIL

HELSINGØRS HISTORIE.

Efterfølgende Samlinger for Aarene 1724 – 1764 kunne betragtes som en Fortsættelse af Capitain Arnholtz's „Bidrag til Helsingørs Historie i Perioden 1571 - 1723“, der meddeltes i Skolens Program for 1866 (cfr. Forordene til „Et Bidrag til Helsingørs Historie“ i Programmet for 1867). Ligesom hine ere de kun Brudstykker, væsentligst uddragne af Protocolterne i Byens Archiver og ordnede annalistisk, og ville kun kunne have nogen Betydning som et Materiale for den, der engang med det dertil fornødne Otium maatte forbinde Evne og Lyst til at skrive Helsingørs Historie. Det vil derfor let sees, at om de end maatte kunne indeholde enkelte Træk til Oplysning om Datidens Anskuelser og Sæder, ville de dog neppe kunne interessere andre end indenbyes Læsere.

Bidrag til Helsingørs Historie

i forrige Aarhundrede.

I Aaret 1724 og de nærmest paafølgende Aar bestod Byens 1724
Bestyrelse af Borgemester Andreas Bussæus, Raadmændene
Daniel Burghoff og Andreas Becker, samt af de 16
eligerede Borgere. Byfoged var Grægers Hvid og By-
skriver Jockum Møller. Ved hvert Aars Begyndelse valgtes
af Magistraten en Kæmner, 8 Thingmænd, 2 Tavlemænd og 4
Lægds mænd, og af de eligerede Borgere 8 Taxeerborgere og
2 Indquarteringsborgere med 2 Assistenten. Det synes imidler-
tid, som om man ikke sjældent har haft nogen Vanskelighed
ved at finde Mænd, som egnede sig til at overtage de forskjel-
lige Hverv, ligesom ogsaa Magistraten undertiden har frygtet
for derved at „bebyrde de ved Pesten formindskede Borgere
med for store Byrder”.

I Januar 1725 oprettedes en Contract mellem Magistra- 1725
ton og Consumptionsforpagter Thorben Statz, hvorved denne
forpligtede sig til for et Beløb af ialt 50 Rd. forsvarligen at
vedligeholde Byens Indhegning i 3 Aar.

Hvor nøie Grændserne imellem Laugsrettighederne over-
holdtes, sees af en Strid imellem Knapmageren Anders Sø-
rensen og Byens Skræddere og Andre, som selv forsynede

sig med uden- og indenlandske Knapper. Trods Skrædderlaugets Erklæring nemlig, at Knapmageren leverede baade grovt og slet Arbeide og ikke kunde bestride Bestillingen, resolverede dog Magistraten, „at der under intetsomhelst Prætext maatte tilføies Knapmageren nogen Indpasz i hans Profession“.

Den 28de Marts s. A. satte Magistraten paa Raadstuen Taxten for Bagere og Slagtere saaledes:

For Brød af Hvedemeel:

For 1 Skilling skulde leveres Hvedebrød.....	7	Lod.
- — — — Simler.....	6	-

For Brød af sigtet Rugmeel:

For 1 Skilling skulde leveres Schönroggen	10	Lod.
- — — — Simler	9	-
- — — — Kauringer.....	6	-

For Brød af usigtet Rugmeel:

For 1 Skilling skulde leveres blødt Brød.....	28	Lod.
- — — — Kauringer.....	18	-

For Oxeekjød:

Bryststykker, Høirev og Tyksteg pr. Pd.....	5	Sk.
De andre Stykker pr. Pd.....	3 1/2	-
Fjerdinger pr. Pd.	3	-

For Kalveekjød:

Fremfjerdinger udhugget pr. Pd.....	7	Sk.
I Fjerdinger	6	-

Lammeekjød:

Stort Lammeekjød udhugget pr. Pd.	3 1/2	Sk.
I Fjerdinger.....	3	-

Svinekjød:

Udhugget pr. Pd.....	4 1/2	Sk.
Hele Kroppen pr. Pd.....	4	-

Det vil af senere anførte Taxter sees, at disse Priser ikke forandrede sig synderligt i en Række af Aar.

Efter Andragende af Kæmneren, Kobbersmed Geider, 1726
maatte Magistraten den 23de Mai beskikke Hans Jensen Fredboe til Medhjælp, især fordi Førstnævnte ei var det danske Sprog mægtig.

Under 13de Juni bekjendtgjordes Forbud imod at udføre nogen Slags Egetømmer af Danmark og Norge og ligeledes imod Udførsel af alle Slags Kornvarer til 15de October 1727, og under 18de Juni maatte Magistraten bekjendtgjøre, at Kjøbenhavn alene nød Oplagsfrihed paa Viin, Brændeviin, Salt og Tobaksblade.

Den 1ste August bekjendtgjorde Magistraten Generalpostamtets Taxt for den agende Post imellem Kjøbenhavn, Helsingør, Fredensborg og Frederiksborg for Passagerer, Gods og Penge, men Taxten selv findes ikke angiven.

Den 19de December meddeltes Stiftsbefalingsmanden, Baron Gersdorffs Ordre, at Ingen uden Byens egne Borgere maatte bruge Byens Jorder.

Den 31te Juli 1727 bekjendtgjordes en Kongl. Anordning af 21de s. M., hvorved det siden den 20de Januar 1722 bestaaende Forbud imod Indførsel af Qvæg og Kjød fra Skaane ophævedes alene for Helsingør. 1727

I en Skrivelse af 18de Novbr. meddelte Baron Gersdorff en Kongl. Communication, dat. Rosenborg den 14de October, som var given paa et Andragende fra Commandanten paa Kronborg, Generalmajor Prætorius, om „at ikkun Garnisonens egne Soldater, som have lært et Haandværk, men ingenlunde Militaire, som begive sig fra een Kjøbstad i Landet til en anden, maae med egne Hænder ernære sig, da ellers de

smaa Kjøbstæders Borgere maatte aldeles ganske blive ruinerede“.

At Aaret 1727 i sanitair Henseende maa have været særdeles ugunstigt, sees af de Dødes Antal i det Aar, der ifølge Kirkebøgerne beløb sig til 170 og oversteg de Fødtes med 49.

1728 I Anledning af Ildebranden i Kjøbenhavn den 20de—23de October opfordredes Helsingørs Borgere under 28de October til at tilføre Hovedstaden alleslags Viotualier, fornemlig Brød og Øl efter billig Taxt, samt til ingen Kornvarer eller Levnetsmidler at udføre til fremmede Steder, men kun til Kjøbenhavn fri for al Consumtionsafgift, og under 23de November søgte Gersdorff i „de bevægeligste terminis“ at formaae Magistraten og de andre Indvaanere til „at ville lade kjende deres christelige Kjærlighed ved frivillig Hjælp til de ved Kjøbenhavns Ildebrand i Aske lagde Kirker, Academier, Skoler og andre publique deres Igjenbyggelse, samt de kjøbenhavnske Indvaanere deres rehabilitation og Istandsættelse“.

1729 I Anledning af de hyppige Klager, der indløb til Magistraten fra de eligerede Borgere over, at deres Møder ikke kunde blive fuldtallige og Sagerne ikke fremmes paa Grund af Medlemmers „modtvillige Udeblivelse uden lovlig Forfald“, blev der i Baron Gersdorffs Nærværelse den 8de Juli 1728 for saudan Udeblivelse fastsat en Bøde af 1 Mk. 8 Sk., der vilde være at samle i en Bøsse og ved Aarets Udgang skulde leveres til Fattigforstanderen. Denne Bøde synes imidlertid ikke at have været tilstrækkelig til at afhjælpe Ondet, thi 12 Aar senere, i August 1740, forhøiedes den til 2 Mk. for en Times og en Sletdaler for en heel Udeblivelse.

1730 Under 7de Juni 1730 havde Kammerherre, Stiftamtmand

Holstein „requireret Magistratens Oplysning, Svar og Erklæring paa 36 Distincte Poster“ vedkommende helsingørske Forhold. Magistratens Svar afgaves den 18de Juni. Spørgsmaal og Svar, der i flere Henseender ikke ere uden Interesse, meddeles her fuldstændigt og saaledes, at de for bedre Oversigts Skyld ere stillede umiddelbart efter hinanden.

Post 1.

Hvad Privilegier Helsingørs By haver vil mig in originali forevises og deraf Copie gifves.

Sv. Originalerne af de Privilegier, som Helsingørs By af fremfarne Konger allernaadigst er meddeelt, findes paa Raadhuset i Forvaring, men ellers rigtig i een Bog tilsammen indført, hvoraf da erfares, at de fleste mere tjener til Helsingørs Historie end til nogen Brug nuomstunder, nemlig de, som før Souverainiteten ere udgifne. Siden Souverainiteten er denne By gjort deelagtig med andre Kjøbsteder i de af glørværdigst Ihukommelse Kong Frederik III. Borgerstanden allernaadigst givne Privilegier af Dato 22de Juni 1661, efter hvilken Tid Byen for sig selv og i Særdeleshed ingen Privilegier har bekommet, undtagen det Reglement for Jordeiere, som visse Commissarier efter Hs. Kongl. Majestæts allernaadigste Befaling haver forfattet og af høist bemeldte Hs. Kongl. Majestæt allernaadigst er approberet den 19de April 1715. Saa har Byen og af gammel Tid, helst siden Cronborgs Bygning, da den for bemeldte Fæstnings Skyld har maattet holde stærkere Indqvartering, nydt fri Tørveskjær, hvorom ellers høilovligst af Ihukommelse Kong Christian den 5tes allernaadigste Forordning af Dato 26de Mai 1688 isærdeleshed er udgangen, men for dette Aar siden at Rytteriet er bortkommen af Byen, har Amptsbetjenterne forbuden Borgerskabet

videre at betjene sig af den dem for omtrent 5 Aar siden udviste Rudebecks Tørvemose, endskjøndt Indqvarteringen ved Rytteriets Udtrædelse ej er formindsket, men heller med flere Portioner af Infanteriet formeret, saa her næsten med Artigleriet er inqvarteret et heelt Regiment, som om Vinteren med Varme vil af Borgerskabet forsynes, da det herefter vil falde dem heelt besværligt og kostbart Ildebrand at tilvejebringe, helst som de her udenfor Byen anlagte tvende Teglbærnderier optager hvis fra den Side her i Byen skulde indkomme, og derfor her i Byen vil blive stor Dyrtid paa Ildebranden, om dem deris forrige Frihed med Tørveskjeringen skal betages.

End har Byen efter Toldrullens Indhold haft Oplagsfrihed paa et Aar som Kjøbenhavn paa fiire Aar. Men som det allernaadigst har behaget Hs. Kngl. Majestæt de 4 Species, som ere Viin, Brændeviin, Tobak og Salt, til Kjøbenhavn alene at henlægge, kan Helsingør ei andet end svækkes og dagligen i sin Næring aftage, endskjøndt dens Oplag ei kunde i nogen Maade præjudicere Kjøbenhavn, saasom Helsingør ei har med indenlandske Kjøbsteder nogen Handel, men alene med udenlandske negotierer. Og omendskjøndt Kræmmere og deslige Trafiquerende saavidt kunde finde deres Regning idet de Vahrene formedelst dyrere Indkjøb og de paagaende Omkostninger i høiere Priis maatte sætte, saa dog skyes for det samme Stedet, og Bonden tilligemed andre søge til Kjøbenhavn for der at købe deslettere. Da derimod de, som dertil ei har Leilighed, maa her paa det dyreste indkjøbe til deres Huusholdning, hvis de af fornævnte fiire Sorter behøver, saa det gaaer ud over de fattige Borgere, Soldater og Embedsmænd.

2.

Om Magistraten saaledes har maintineret Byens Privilegier, at der ingen Præjudice derudi er skeet.

Sv. Magistraten har ei manqueret saavidt muligt Byens Tarv og Opkomst at see befordret, samt dens Privilegier souteneret, men som det staaer alene i Hs Kngl. Majestæts høie Magt at give, tage og undtage hvem og naar ham alene behager, saa er det Magistratens høieste Skyldighed efter H. Kngl. Majestæts allernaadigste Behag sig at rette, som den sig intet for større gloire tilregner end at kunne yderligst som skyldigst adlyde. Hvor vel det ellers bekom Magistraten, da den sidste Gang vilde maintainere deris og Byens Privilegier og Rettigheder, betreffendes den af deres Formænd beskickedede og af H. Majestæt allernaadigst confirmerede Vejer og Maaler (derover itzige Magistrat ei alene er bleven priveret fra dens retmæssige og af dens Formænd i Embedet fra Alders Tid ligesaa vel som i Kjøbenhavn nydte Indkomster, men endog fra deres Formue og tiimelige Velfærd, endskjøndt Byens Privilegium var ved Toldrullen og andre Kngl. Anordninger understyttet) det er noksom bekjendt og for widtløftigt her at anføre. Men Magistraten sætter endnu deris Tillid til Gud og Kongen, saavel som Deris Excellentse og forventer herudi Forandring.

3.

Hvorefter By og Indqvarteringsskatten aarlig paa Borgerskabet reparteris, og om til samme Byskattens Taxation aarlig efter Loven udnefnes Borgere, og af hvem Repartitionerne approberis.

Sv. Byskatten med Præstepengene saa og Inqvarteringen lignes aarligen efter Indbyggernes Eiendom, Næring og

Brug af de Taxeerborgere, som dertil hvert Aar efter Loven udmeldes, som og Repartitionerne efter Loven og alle Stæders praxin af Magistraten approberis og, naar fornødent er, modereris.

4.

Om bemeldte aarlige By og Extraskatter efter Loven af Kjemneren indkræves og oppebæres, samt om derfor aarlig rigtig Regnskaber er aflagt og af hvem de er reviderede.

Sv. Forholder sig aldeles efter Loven, og som Byen er indeelt i 4 Fjerdinger, saa har af Alders Tid været praxis, som og Fornødenhed det udkræver, at Kæmneren er adjungeret 4 Lægds mænd til Assistance i at indkræve Skatterne, dem da til Kæmneren efterhaanden som de indkomme, levere, hvorefter han da gjør Regnskab, som da af Magistraten med nogle tiltagne regnskabskyndige Borgere revideris og decideris.

5.

Hvad Byens aarlige Indtægter og Udgifter er, vil specielt forklares.

Sv. Byen har ingen visse og staaende Indtægter uden endeel aarlig Jordskyld af nogle Platzer og Jorder, samt Leie af fem Slagterboder, som Kæmnerregnskabet videre udviser. Tilforn havde den ogsaa nogle smaa forfaldne Huse, som den nød aarlig Leie af, hvilke tilligemed nogle ubrugelige Slagterboder efter de 16 Borgeres Forslag og med forrige Stiftamtmands Samtykke blev paa offentlig Auction solgte udi Alt for Capital 227 Rdl., som paa Rente er udsat Byen til Bedste. Den øfrige Byens Indtægt bestaaer da i den By-skat, hvilken aarligen Byen paalignes; som det ordinaire Udgifter bedrager sig til 822 Rdl. 4 Mk.

6.

Hvortil Borgerskabets Penge eller Byskatten employeres, om ikke Byens Gader samt Broer og omliggende Veie deraf nyder fornødne Reparationer, og hvad der er for at slige Udgifter af Byen skal bekostes.

Sv. Byskatten employeres til Præsternes samt Kirkers, Skolers og Byens Betjentes Løn, ogsaa til anden Byens Nødtøft, som Kjemnerefterretninger udførligen forklarer og Loven giver Anledning til.

7.

Hvorledes Byen er forsynet med saadant Brandredskab af Sprøiter, Spande og Brandstier etc, som kand cragtes forsvarlig, ifald Ildsvaade, det Gud naadeligen afvende, skulde paakomme, og om dertil er anordnet Brandfolk, samt hvor mange, og om de idelig exercere sig med Sprøiterne og Brandredskabet, saa at enhver i fornøden Tilfælde kunde viide ej alene dermed behændig at omgaaes, samt hvor hans Post skulde være, med mere des vedkommende.

Sv. Byen er med tvende efter deres Størrelse heel gode Sprøiter forsynet, hvilke den selv har bekostet, saavel som de fornødne Brandstier og andet got Brandredskab, men Læderspande, som mest i sidste Ildsvaade er bleven beskadiget, er nu saa mange nye udi Arbeide, som man næst Guds Hjælp haaber at være nødig, helst naar saavel de Bagere i Lauget, som ei endnu efter mange forgjeves Erindringer, har efter Brandanordningen sig det behørige Antal Spande forskaffet, som og de øfrige bevilgede Grovbrøds- eller saakaldte Huusbagere proportionaliter til det samme obligeres, ogsaa de, som har Næring af Bryggeri og Brænderi. Brandfolk er af Magistraten bestillet, og deraf et eget Compagnie med behørige

Officierer oprettet, som paa sine Tider exercerer og atter i sidste Ildsvaade gav god Prøve paa deres Vid og Vindskibelig-
 lighed. Sprøitehuset er heelt beqvemt og mageligt, som saa-
 ledes i itzige Magistrats Tid er bleven bygget og indrettet.

8.

Om Sprøiterne og Brandredskabet idelig eftersees, at det
 i paakommende Ildsvaade kunde være i god Stand.

Sv. Denne Post paaagtes saa nøie som nogen, aller-
 meest af de dertil bestickede Personer, der har Nøgler til
 Sprøitehuset, paa det de efter Leilighed altid kan have den
 fornødne Tilsyn.

9.

Om med Ildstedernes inquisition Brandvæsenet vedkom-
 mende og viidere der i Byen af Byfogden aarlig efter Politie-
 forordningerne forholdes, og paa hvad Tid samt hvor ofte
 bemeldte Ildsteder visiteres.

Sv. Ildsteder pleier eftersees idetmindste eengang om
 Aaret paa den Tid Brandordningen allernaadigst ordinerer,
 som og Skorsteenfejereren haver en egen dertil af Magistraten
 autoriseret og forseglet Bog, hvorudi enhver Indbygger ved
 Dag og Datum selv antegner, hvad Tid og hvor ofte han sine
 Ildsteder lader renovere.

10.

Om Byfogeden som Politiemæster derudi Byen holder
 vedbørlig over Politien samt administrerer efter Politie-For-
 ordningen.

Sv. Vides ej rettere, end at saavidt gjørligt haver væ-
 ret, Politieordningen er bleven observeret.

11.

Om Byen med Politiebetjente og Vægttere efter Politie-

forordningen vedbørligen er forsynet, samt hvo om Nattetide inquirerer, om Vægterne deres Tjeneste saaledes som skee bør forrætter.

Sv. Til Kongens, Byens og Magistratens Ærender er efter Loven af Borgermester og Raad de fornødne Betjente antagne, hvilke ellers heri Staden af Alders Tid haver været, nemlig een Underfoged, tvende Raadstuetjener og fiire Qvartteermestere, saa og efter Byens nuværende Leilighed sex dygtige Vægtere beskickedede, hvormed enten Underfogeden eller den ældste Raadstuetjener haver isærdeleshed inspection. Ellers er der ingen egentlige Politiebetjente, uden de Tjenere, som Byfogeden efter Reglementet ved Contoret godtgjøres Løn for.

12.

Om aarlig og af hvem efter Loven og Forordningerne sættes til Meeniges Gavn en vis Taxt efter Tiidens og Byens Leilighed paa Brød, Øll og Kjød, som offentlig til alles Efterretning publiceres.

Sv. Brød og Kjødtaxt sættes aarligen efter Loven, saaledes som Tidens Leilighed efter Indkjøbet medbringer og giver Anledning til. Samme Taxter anslaaes offentligen til Alles Efterretning paa Raadstueporten og andre sædvanligste Steder.

13.

Om alle de derudi Byen boende, som selv holde Huus og Ildsted og bruge borgerlig Næring, have efter Loven svoret deres Borgerskabseed.

Sv. De som selv holde Dug og Disk med borgerlig Næring, tilholdes nocksom at vinde deres Borgerskab, dog at man ej overiler dem over Ævne og Leilighed.

14.

Om deres Borgerskabs Breve ere paa den rætte Sort stemplet Papiir.

Sv. De som ere formuende og ellers tage Borgerskabsbreve, helst Søefarende og uden Rigs Sejglende nyder ej Borgerskabsbreve uden paa den forordnede og rætte Sort stempled Papiir. De øfrige og fattige gives, naar det forlanges, af Protocollen Gjenpart, ligesom det skeer i Kjøbenhavn paa slet Papiir.

15.

Om de for deres Borgerskab haver efter Lov og Politieforordninger givet noget, samt hvor de Penge er, de have annammet og hvortil de ere anvendte.

Sv. De her faldende Borgerskabspenge har dette Stæds Magistrat ligesom i Kjøbenhavn og andetsteds af Alders Tid nydt til Deeling, som de endnu samme nyde, dog falder deslige Indkomster for Magistraten her i Staden heel sjælden for og end temmelig mager.

16.

Mig vil forevises Justitz-, Politie-, Skifte- og andre tilhørigे og Byen vedkommende Protocoller, om samme ere lovformelige.

Sv. De forlangede Protocoller ere udi By- og Raadstueskriverens Forvaring, som det da tilkommer paa Anfordring dem at forevise.

17.

Om Magistraten lader registrere og tilbøføre efter Loven alle Kongl. Befalinger og andre Breve Byen vedkommende, som enten til eller af Borgermester og Raad udgives.

Sv. Ligeledes holdes der visse og efter Materiernes

Beskaffenhed sorterede Copie-Bøger, som i Skriverstuen forvares.

18.

Om efter Loven ere satte tvende Overformyndere og hvorledes Protocollen befindes, vil ligeledes bevises.

Sv. Der er af Magistraten tvende Overformyndere beskikkede, som selv haver deres holdende Protocol i Gjemme. Ellers er der for alle her i Byen faldne Arvedeele rigtige og Thinglæste Obligationer.

19.

Hvorledes Byens Umyndiges Arff ere udsatte, og om derfor suffisant Pandt haves, og hvorudi det bestaaer, vil bevises.

Sv. Refererer til den næst forrige Post og kan videre af Overformynderi-Bogen oplyses.

20.

Om alle Skifter derudi Byen ere tilendebragt og dermed forsvarligt efter Loven omgaaes, og hvis endnu icke maatte være tilendebragt, da Aarsagen til sligt Ophold at berætte.

Sv. De i vores Administrationstid forefaldne Skifter ere Tid efter anden blevne tilendebragt, som Skifteprotocollen udviser, og det paa den forsvarligste Maade efter Loven. Endeel gamle Skifter, dog næsten alle i uformuende Sterfboer, har siden forrige Magistrats Tid henstaaet usluttet, med hvilke vi os icke har kunnet befatte, endskjøndt vi dertil har for mange Aar siden været overbødige (?), men blef desformedelst med proces forfuldt til Landstinget, hvor da Dom faldt, at forrige Magistrat skulde slutte de i deres Tid passerede Skif-

ter, og de igjen eller Arvinger at gjøre for samme Skifter til nuværende Magistrat Reede og Rigtighed.

21.

Om Byens Fattiges Regnskaber til Dato ere aflagde, revidered og quittered samt af hvem.

Sv. Byens Fattiges Regnskaber ere til Datum i god Rigtighed, hvilke hvert Aar af Magistrat og Sognepræsten revideres og decideres.

22.

Hvorledes med de Fattiges Væsen derudi Byen omgaaes, om dertil Forstandere ere ordineret, eller af hvem det gouverneres.

Sv. Der er en egen af Magistraten efter Loven og ældgammel Sædvane beskicket Forstander, som nyder aarlig Løn derfor. Ellers er de Fattiges Væsen her i Staden af Alders Tid bleven dirigeret af Sognepræsten og Magistraten. Hospitalet er for sig selv og dirigeres efter Fundatzen af Biskoppen, Magistraten, Sognepræsten til den danske Kirke og Hospitalspræsten, har og sin egen Forstander, som efter Fundatzen af dens. bestalles og af Kongen confirmeres.

23.

Hvormeget af visse Indtægter de Fattige derudi Staden nyde aarlig og hvoraf det har sin Oprindelse.

Sv. De Fattige inden og uden Fattighuset nyde aarlig omtrent 376 Rd., som fordom haver taget sin Oprindelse af medlidige Folks frivillige Gaver. Desforuden nyder de undertiden 30 Rd., undertiden meer af det øresundske Toldekammer eller den Collect, som de der til Clarering sig anmeldende Skippere til de Fattige erlægge efter Tractaten.

24.

Hvorledes og til hvem Almisse distribueres, om de, som samme nyde, ere nødtrængende, vil bevises.

Sv. Efter Magistratens og Sognepræstens Ordre bliver Almisse til dem distribueret, som er bekjendt at være høyst nødtrængende.

25 og 26.

Om de Fattige have nogle Midler eller Capitaler, da hvor mange, og om derom nogen Fundatz er, samt hvor stort Antal derefter alleniste maa nyde, findes, vil mig Copie deraf meddeles, og

Om deslige Capitaler ere udsatte paa Rente og hvad Pandt derfor haves og hvortil Renten employeres, om den til de Fattige uddeles.

Sv. De Fattiges Midler, som meest i Huse her i Byen forrendtes, ere Netto 7000 Sldr. De Fundatzer og Donationsbreve, som har været ved Fattighuset, er efter Forstanderens Beretning i forrige Magistrats Tid paa Forlangende opsendt til Biskoppen. Dog skal i samme Breve ei være determineret hvor stort Antal af Fattige, der skulde underholdes, saa det altid har ankommen paa deres Disposition, der haver Directionen derover, da, naar Forstanderens Løn, som er 100 Sldr. og de nødvendige Reparationsbekostninger ere fradragne, bliver det øfrige af Rendterne til de Fattige saavel inden som uden Huset efter hvers Vilkaar Distriburet.

27.

Om Magistraten efter Love og Forordninger til Byens Conservation hindrer Land og Forprang uden Portene.

Sv. Saavidt det for Magistraten har været gjørligt, har den noksom søgt den høiskadelige Forprang uden Portene

at hindre og afskaffe, hvilket saavel af Raadstueprotocollen kan erfares som og adskillige derom affigrede Placater.

28 og 29.

Hvor mange Lauge der udi Byen maatte være og hvo Oldermænd, og

Om der efter Laugsartiklerne maintineres og af hvem overholdes.

Sv. Foruden Færgemænds- og Vognmændslaugene er der Haandværkslaug for Skræddere, Skomagere, Smede, Muurmestere, Snedkere, Bødkere saavel som og Bagere. Med Oldermændenes Beskickelse forholder Magistraten sig efter de om Laugene saavel i Almindelighed som i Særdeleshed udgangne Kongl. Forordninger, hvorefter saavel som Loven Laugene og af Magistraten maintineres og overholdes.

30.

De Penge, som Nogen gifver for at komme i Laugene, hvortil de employeres og af hvem oppebæres

Sv. De Penge, som Nogen gifver for at komme i Lauget, bliver i Laugscassen indlagt udi Magistratens Middels (?) og Skriversnes samt Oldermændenes og Bisiddernes Overværelse, som Magistraten til hvert Laugs Casse eller Lade haver en Nøgel, Laugets Oldermænd een, og den ældste Bisidder een Nøgel. Hvad saaledes i Laden indlægges, bliver af Skriversnen antegnet i Laugsprotocollen som ligeledes i Laden forvares.

31.

Skulde mellem Magistratspersohnerne deres Embede vedkommende være nogle Tvistigheder, gives mig derom til min Examination Underretning.

Sv. Der vides Gud skee Lov ingen Tvedragt eller Tvistighed imellem Magistraten af deres Embeder herrørende, som de for det øfrige indbyrdes beflitter dem paa en god harmonie og at evitere unyttige Disputer. Kunde de kun saavel være frie for egensindige og urolige Menneskers Anpurring og Efterstræbelser, hvorimod vi forvente Hans Excellences kraftige Haandhævelse.

32.

Om hellige Dagene saavel efter den seenest allernaadigst udgangne Sabbatz Forordning de dato 21. April 1730 som Hs. Kngl. Majestæts allernaadigste Lov og forhen udgangne Forordninger helligholdes.

Sv. Denne Post paaligger særdeles Byfogeden efter Forordningen om Sabbatten de dato 21. April indeværende Aar. Ikke desmindre har Magistraten efter Loven ved Underfogeden og andre deris Betjenter ei manqueret at have vedbørlig Indseende og ellers at assistere, naar fornødent kunde være.

33.

Om Byen med fornødne Værtzhuse er for de Reisende forsynede.

Sv. Efter Hs. Kngl. Majestæts allernaadigste Forordning er der i Henseende til dette Stæds Leilighed trende bekvemme og vel apterede Herberger-Huse for fremmede Reisende anordnet, nemlig til Raadmand Burghoffs, Schantzer og Holms.

34.

Om Magistraten efter dens Embedspligt holder over Hs. Kngl. Majestæts allernaadigste Lov og Forordninger, og dens. seer Efterlevet.

Sv. Magistraten undlader ikke, hvad deris Embedspligt udfordrer til Hs. Kongl. Majestæts allernaadigste Lovs og Forordningers allerunderdanigste Efterlevelse.

Men med den Eftertryk som skee skulde kand den ikke som den gjerne ønskede og burde, reussere, naar en selvklog og dumdrstig Borger ustraffed kand stille sig til Borgen (?) mod det som Magistraten paa H. Kongl. Majestæts Vegne og efter hans allernaadigste Befalinger anordner og med saadant Magistraten til trods virkelig til Execution bringer, naar og een modtvillig og urolig Borger ustraffet i sine Skrifter kand diffamere Magistraten og belaste den med ugrundede og usandfærdige Beskyldninger paa dens Embede, ja baade selv og ved andre træcke den til unyttige og uophørlige Processer, dette har Magistraten hidindtil maattet lide og dertil tacke og tie, dog forhaaber den under Hs. Excellentses høiformaaende Beskjermelse at faae saadant Uvæsen redresseret og Magistraten i dend den af Kongen givne Myndighed, uden hvilken intet godt kan virckes, eftertryckeligen maintaineret.

Belangendes de tvende Slutningen vedhængte Quæstioner*), da mælder den Kongl. Toldrulle, at Magistraten skal af Accisen nyde deris Løn, dog holdes deraf Toldbroen vedlige, saavelsom og af recognitioner: der foruden gives af Accise Indkomsterne og efter den paa Cammeret satte Taxt til de Fattige aarligen toe Rixdaler, hvorfor de Fattiges Forstanders Quittering hvert Aar tilligemed Accise Regnskabet til Cammeret opsendes af Magistraten. Adkomsten til recognitioner angaaende, da har Magistraten af Alders Tid nydt

*) Disse to Spørgsmaal findes ikke angivne.

det aarlige Overskud til en liden Løn imellem dem at deele, naar Toldbroen var i forsvarlig og brugbar Stand, hvilket dens. ogsaa glørværdigst af Ihukommelse Kong Christian den femte allernaadigst har tilstaaet, saavel i en allernaadigst Resolution dat. Kbhvn d. 14 April 1685, hvilken er bleven paategnet en Kngl. Commissions Forretning Helsingørs Væsen vedkommende, som og desforuden i en særdeles allernaadigst Resolution til Cammeret af 20 Juli 1696, hvorefter Cammeret strax til daværende Tolder har givet Ordre om sammes Oppbørsel af Magistraten at skal skee. Udi begge disse Kngl. allernaadigst Resolutioner mældes ickun om een Bro, som er Skibbroen eller Toldbroen, hvilken aleene af Magistraten er bleven vedligeholdt, dend anden Bro, som kaldes Vagtbroen, fordi den er ved Stadens Hovedvagt beliggende og ellers nævnes (som i Laugsarticlerne for Helsingørs Færgemænd) Byfogedens Bro, formedelst dend af det Byen fordum tillagte uvisse Sagefald er bleven af Byfogeden vedligeholdt, har Magistraten ei haft med at skaffe, hvilken ei heller synderlig uden til Transport har været brugt, som og Anno 1700 skeet, da Admiral Judicker dend til samme Brug har ladet reparere for de Svendske, som da var her i Landet, des beqvemmere at faae transporteret til Skaane. Ellers er Toldbroen, som Magistraten tilkommer at vedligeholde og dend gandske forfalden modtog, i saadan Stand, saa mand ej vil formode at nogen med billig Aarsag kand klage derover, thi i deris Tid er den saa got som af raa Rod bleven repareret og stedse Tid efter anden, naar nogen Skade paakom, bleven forbedret og i brugbar Stand underholdet. Vagtbroen er derimod Tid efter anden af Soldater, endog de vagtholdende,

totaliter bleven ruineret, hvorom Magistraten Thingsvidne haver ladet tage til deris Forsvar i sin Tid.

Hvad Tilstand Magistraten modtog de publique Bygninger, som Kirckers, Skolers, Hospitalets, Fattighusets, Raadstuens, er den gandske By heel vel bekjendt, da de tilsammen vare forfaldne, som nu Gud skee Lov findes i fuldkommen god Stand, det enhver maa tilstaae, som dem beseer.

Efter Spørgsmaalene er med Stiftamtmand Holsteins Underskrift tilføiet:

„Naar Magistraten paa disse Poster vedbørlig haver erklæret og deris Erklæring af Borgerskabet beviisliggjort at være saa i sig selv, vil dette i Byens Protocol indføres og mig derefter leveres.“

Besvarelserne slutte saaledes:

„Hermed formene vi paa forestaaende Inquisitionsposter os saa vedbørligen som underdanigen at have erklæret stedse med ald vedbørlig respect forbliver

Deres Excellentses Høiædle og Velbaarne Hr. Cammerherre og Stiftsbefahlingsmands ydmygste og underdanigste Tjenere.

A. Bussæus. J. D. Burghoff. A. Becker.

Raadmændene, Burghoff og Becker, have imidlertid til deres Underskrift gjort følgende Tilføielse:

„Som vi ei vide, hvem den trodsige Borger er, om hvilken udi Besveringen paa den 34te Post er Mælding gjort, saa excipere vi derimod forsaavidt med Bliant (o: Parenthes) findes insigneret.“

Under 18de Juni have Byens 16 eligerede Borgere attesteret Besvarelsernes Rigtighed, med Undtagelse af Posterne 21, 23, 24, 25, 26 og 30, som de erklærede sig ubekjendte

med, og tillige med Hensyn til Post 34 med samme Exception som de tvende Raadmænd.

Ved en den 4de October 1731 foretagen ny Indquarteringsligning i Helsingør, der den 6te October bekræftedes af Stiftamtmand Holstein, findes Byen inddeelt i 4 Fjerdinger, 1731
 saaledes at under 1ste Fjerding nævnes af Gader: Steengaden, Frantz Skrivners Stræde, Mellem Kirckerne, Kirckegaarden, St. Annagaden, Kongensgade og Lappen, med ialt 68 Grundeiere og $210\frac{1}{4}$ Portioner Inquarteringsskat paa Grund og Næring; under 2den Fjerding: Strandgaden, Steengaden, St. Annagaden, Sudergaden, Kongensgade, Bøddelgade og Bjerggaden med ialt 90 Grundeiere og 340 Skatteportioner; under 3die Fjerding: Steengaden, Strandgaden, Stjernetgaden, Brøndstræde, Sudergaden, Kampergaden og Bøddelgaden, med ialt 72 Grundeiere og $286\frac{1}{2}$ Skatteportioner, og under 4de Fjerding: Vagtstrædet, Strandgaden, Lærgaarden, Skjøttens Stræde (som største Grundeierdom i dette Stræde nævnes Knud Gyldens), Svingelen, Gammel Closter, Fiolstræde, Søstræde, Brøndstræde, Sudergade og Ny-Kirckegaard, med ialt 173 Grundeiere og 530 Skatteportioner.

Grundeiernes samlede Antal blev saaledes 403 og Skatteportionernes $1366\frac{3}{4}$.

Ved samme Leilighed tillodes det de 16 Mænd, der havde Inspectionen med Indquarteringen, at antage en Billetskriver, som derfor maatte nyde „dend ordinaire Frihed af Indquartering for sit iboende Huus og Næring“.

Den 11te October s. A. blev læst Burchardt Wendels Bestalling til at være By- og Raadstueskriver i Helsingør. Med ham synes et poetisk Element at være kommen ind i Magistraten, thi i de Aar, i hvilke han fungerede, sluttes Pro-

tocollen i Reglen hvert Aar med Vers. Men hans poetiske Aare synes ikke, efter Indholdet af disse Vers at dømme, at have flydt meget rigeligt. Exempelviis kan anføres det for 1731:

Saa slutte vi det gamle Aar
 Paa Raadhuus og paa Thinge,
 Med nyt Aar vi ny Lykke faaer,
 Gud lad det vel gelinge! Amen.

eller for 1737:

Her tør Gud først Priis og Ære
 For det sidst fuldendte Aar!
 Saa vil han og med os være
 I det nye, vi nu indgaaer.

eller endelig for 1740:

Her er nu et Aar tilende.
 Saa da Tiden med os gaacr,
 Saa Gud daglig Naade sende,
 Til vor Tid sin Ende faaer.

Læseren ledes let baade ved Tiden og Indholdet til at tænke, at dette sidste maaskee ikke har været upaavirket af den paa Christian den 6tes Tid herskende pietistiske Retning.

1734 Den 21de April 1734 blev for Borgerskabet læst Helsingørs store Liig-Compagnies Artikler, efter at de vare vedtagne af Magistraten og under 19de s. M. confirmerede af Kong Christian den 6te. Efter først under Multer fra 1 Mk. til 2 Rdl. og under Straf af Udelukkelse at have forpligtet „Brødrene“ til Lydighed imod Oldemanden, til iøagtigt Møde og i reglementeret Paaklædning (Sko, Strømper, Kappe, sorte Klæder, Flor om Hatten), til honet og taus, ædruelig og skikkelig Opførsel, til ikke at bruge Uqvemsord eller gjøre Overlast, bestemme de iblandt Andet, at en Broders Enkes Mand skal nyde

halv Frihed i Compagniet, at en Broders fattige Enke skal understøttes af Compagniets Lade og i sin Tid begravnes frit, at de Fattiges Kasse skal af Compagniets Lade forundes 10 Rdl. aarlig, at Præst, Borgemester og Raad, som indtræde i Compagniet, skulde fritages for at bære, men ikke for at følge, etc. Taxten for Benyttelsen af Compagniets Assistance bestemmes af Hensyn deels til Veilængden, deels til den Afdødes Rang og Formue. Den begynder med Proviandforvalteren paa Cronborg (sandsynligviis den eneste ikke militaire Person paa Fæstningen) og fastsættes for hans Vedkommende „for den lange Vey's Skyld“ til 24 Rdl.; dernæst følger „Directeuren for det øresundske Toldvæsen“ med 24 Rdl., „de øvrige øresundske Toldbetjente“ med 16 Rdl., andre i Byen boende „Standspersohner, som Commerzeraader, de fremmede Puissancers Commissarier“ o. d. med 20 Rdl., „Sognepræster og Rectores, efterdi de boe nærved Kirckerne“, med 12 Rdl., Capellanen, af samme Grund, 10 Rdl., „for Mænd udaf Borgerstanden, saasom Kjøbmænd og formuende Borgere betales for lang Vey“ 16 Rdl., for kort 12 Rdl., for de øvrige af Borgerstanden samt for „Hørere ved Skolerne, som ville lade sig bortbære af dette Compagni, efter deres Evne og Vilkaar samt Veyens Længde“, 8 à 10 Rdl. For Hustruer betaltes det samme som for Mænd, men for Børn under 18 Aar kun to Trediedele. Skulde de Førstnævntes Vilkaar være daarlige, kunde Taxten modereres.

Forøvrigt gaves der ogsaa i Byen et lille Liigcompagni, og der synes ikke sjældent at have hersket Stridigheder mellem begge Compagnierne angaaende Grændserne for deres Virksomheds Omraade.

Den 20de Mai mødte Byens Skoleholder Peter Pijl paa Raadstuen og begjerede sin Permission, „som og blev ham

accorderet“. Han kunde nemlig ikke „subsistere, eftersom han ikke efter Forordningen blev maintineret“. Magistraten „førte ham herpaa til Erindring hans hidindtil førte uskikkelige Forhold og Levnet, deels med idelig Drukkenskab, deels og i anden Maade, saa Magistraten derom ofte havde været besværet, og got Folk omsider havde været højlig foraarsaget til at tage deres Børn fra ham og sætte dem paa andre Steder“.

Den 17de Juni læstes Rentekammerets Brev om, at Hustruer og Børn, der vare blevne tilbage efter Underofficerer, Ryttere, Dragoner samt Musquetterer af de til Hs. Keiserlige Majestæt overladte Regimenter, skulde være frie „for alle borgerlige og personelle Skatter og Tynge udi Kjøbstæder og paa Landet, Told-accise og Consumption allene undtagne“.

Den 8de December s. A. angives Byens Borgeres Antal til 350 „foruden de øresundske og andre Kongl. Betjente, nogle faae Enker, nogle faae Persønner af Character, saa og af den geistlige Stand“. Antallet af Folk i Byen, som paa den Tid holdt Køer, angaves til 110, og Køernes Antal til 250.

I Slutningen af Aaret 1739 døde A. Bussæus, og
1735 Raadmand Burghoff udnævntes den 21de Januar 1735 til
Borgermester i hans Sted, hvorpaa Byfogeden Grægers Hvid
da modtog Bestalling paa tillige at være Raadmand; men allerede den 19de October s. A. afgik Burghoff ved Døden og efterfulgtes da af Cancellieraad Frands Grønewald. I Juli Maaned s. A. havde Geheimeraad Holstein efter eget Ønske fraaraadt sit Embede som Stiftsbefahlingsmand og var bleven efterfulgt af Geheimeraad Baron Gersdorff.

I Aarene 1736 og 1737 maa Sundhedsulstanden atter have været meget slet i Helsingør, thi i det førstnævnte Aar oversteg

Dødsfaldenes Antal (180) Fødslernes med 59, og i det sidstnævnte (188) med 76.

Under en Storm nedblæste den 21de Januar 1737 Spiret paa St. Olai Kirketaarn. Til Taarnets Restauration bevilgedes siden (i Juni 1742) oprettet et Lotterie, og valgtes da til Lotteriets Secretair By- og Raadstueskriveren Poul Heicksen med en Løn af Lotteriet af 80 Rdl., der senere forhøiedes til 120 Rdl., og til Collecteur den forrige Byskriver Wendel imod for sin Umage at faae 2 Procent af Sedlernes Værdie. Der findes imidlertid ofte siden Klager over, at Lotteriet ikke gav noget synderligt Udbytte, og at Udgifterne derved slugte Indtægterne. Senere skjenkede Kong Christian VI. en Capital til Spirets Gjenopbyggelse (see nedenfor), men Aarrækker gik hen, førend der begyndtes paa Restaurationen.*)

1737

Den 24de April læstes paa Raadstuen Cammerraad Bartholins Brev: „at Ingen understaaer sig at grave Sand, Lær eller Jord ved Kongens Hauge-Muur, som allerede findes undergraven ved Hjørnet af Veyen, som gaaer ved til Hammermøllen“.

1738

Den 15de November s. A. opkaldtes paa Raadstuen samtlige Færgemænd og Færgekarle for at aflægge Ed paa ikke at ville gaae ombord paa Skibe eller modtage Folk i deres Fartøier, som kunde formodes at komme fra polske eller ungarske Steder paa Grund af den der herskende Syge. Ved den Leilighed angaves Færgemændenes Antal til 58 og Færgekarlenes til 73.

Den 6te Juni 1740 udnævntes Isaac Funch til Byfoged i Helsingør i Gregers Hvids Sted „imod at betale Raadmand Hvid noget til hans Subsistence efter den mellem

1740

*) Som bekjendt fandt denne først Sted langt ind i vort Aarhundrede, og det hverken paa nogen smuk eller hensigtsmæssig Maade.

dem oprettede Forening“. I Begyndelsen af næste Aar døde imidlertid Funch og efterfulgtes af Heinrich à Möinichen, imod at denne da maatte betale noget aarlig til Funchs Creditorer af den Gjæld paa 400 Rdlr., som denne havde gjort for at bidrage til Hvids Subsistence. I dette Aar (1740) døde i Byen 223 Mennesker, og Dødsfaldenes Antal oversteg Fødslernes med 92.

1741 Den 4de Februar 1741 var Baron Gersdorff tilstede paa Raadstuen, og Magistraten anmodedes da blandt andet om „at see det overmaade Trygleri heri Byen hemmet, at got Folk ikke, formedelst sligt Overløb, skal blive kjed af at svare til de Fattige som forhen skeet“.

Den 24de Februar udnævntes Mathias Fersleff til Borgemester i Helsingør i den den 20de October 1740 afdøde F. Grønewalds Sted. Samme Aar angives Byens Lygte- og Spreiteskat til 240 Rd. 4 Mk. 7 Sk., og Tranleverancen til dens „publique Løgter“ tilsloges Vægterinspecteuren Ch. Bladt for 13 Skilling dansk Potten.

Ogsaa dette Aar oversteg Dødsfaldenes Antal langt Fødslernes, idet hine beløb sig til 220, disse kun til 136.

1742 Den 9de August 1742 blev af Magistraten vedtagen og af Stiftamtmanden Gersdorff approberet følgende Instrux for Underfogeden i Helsingør:

1.

„Haver Underfogeden i sit Embede sig saaledes at opføre at hand alletider findes ædrue og skickelig i Omgjengelse med Borgerskabet, beviiser Magistraten hvad lydelig (?) ham tilkommer, og ej foraarsager nogenslags Klagemaal over ham at indkomme, enten ved Forsømmelse eller Modtvillighed udi hans Embedsforretninger.

2.

Skal hand hver Raadstuedag efter Underfogets Pligt og som Skick af Arilds Tid været haver, paa Raadstuen comparere om Magistraten enten i een eller anden Maade Byens Affairer vedkommende hans Tjeneste maatte behøve, med mindre han skulde være i andre Forretninger, som paa besagde Tiid af Byefogedens Embede ved executioner og Udpantninger kunde herrøre.

3.

Skal hand og ved alle Skifte Sessioner sig indfinde paa hvad Tiid de end maatte berammes, saafremt han vil vente det quantum ham ved hvert Skifte kand vorde tillagt.

4.

Naar nogen assistance af Magistraten vorder Underfogeden ved Kjemner eller Kirckeværge ved Udpantninger for Restancer efter approbation tilsagt, saa haver hand i Anledningen af allernaadigste Befaling det for Byfogeden at anmelde, om hand selv det skulde ville forrette, hvis icke, da uden Ophold eller Vegring, at gjøre forsvarlig Udpantning.

5.

Naar nogen publication enten til auction eller i andre Tilfælde skal skee ved Trommeslag, da bliver det ved Underfogeden forrettet, og saasnart han samme efter Sædvane for Commandanten paa Fæstningen Cronborg haver anmeldet, skal hand det tillige for Magistraten bekjendtgjøre, førend Trommen maae røres.

6.

Haver han at gaee Byens 16 Mænd tilbaande i alle muelige Tilfælde Byens Forretninger betreffende, og naar Formanden skulde ville have de 16 Mænd forsamlede, da skeer Tilsigelsen ved Underfogeden.

7.

Skal Underfogeden, saalænge hand tillige er Vægter Inspecteur have Indseende at Vægterne deres Poster flittig og aarvaagen bevogter, og tillige haver hand Vægterne deres Contingent i rette Tiid uden Paaklage at tildeele, hvorfor hand hvert nye Aar til Magistraten skal gjøre Rede og Rigtighed.

8.

Haver Underfogeden i Almindelighed ikke at undslaae sig eller vegre sin Assistance i nogenslags Forretning, som Byen kand være vedkommende og nødvendig af Underfogeden bør forrettes, hvorimod hand af Byen skal nyde i aarlig Løn dend Summa 44 Rdl. med viidere, som hans Bestalling omformelder.“

Denne Instrux blev den 16de August paa Raadstuen overleveret Underfogeden, C. Bladt, som „uventelig maatte fornemme, at Magistraten havde foreskrevet ham een utaaelig Instrux“ og udbad sig 8 Dages Betænkningstid, førend han vilde forbinde sig til dens Efterlevelse, hvilken „Dilation“ blev ham tilstaaet. Otte Dage efter leverede han Magistraten sit skriftlige Svar, der imidlertid ikke kan have været imødekomende, thi den 30te s. M. hedder det, at Magistraten „lod paa-raabe Underfogeder, men var icke tilstæde, for at efterleve den hannem givne Instrux, ikke destomindre vilde Magistraten dog icke for denne sinde paa hannem anvende Lovens 3. Bog 4 Cap. 9. Art., som de dog meente at have Føye til, i Haab om at hand maatte bedre sig og opføre sig efter Instruxens Formæld“. Men Magistratens Haab gik ikke i Opfyldelse, og da Underfogeden endelig den 31te October paa Raadstuen ligefrem erklærede ikke at ville opfylde den 6te Post i Instruxen (om Tilsigelsen af Byens eligerede Borgere), saae Magistraten sig „høyligen for-aarsaget denne Christian Bladt at remove“ og i hans

Sted til Underfoged at udnævne Jens Jürgen Müller, conditionerende hos Borgermester Fersleff. Efterat den nye Underfoged derpaa havde modtaget og erklæret sig villig til at efterleve Instruxen, fik han den 22de November s. A. sin Bestalling.

I Juni Maaned 1745 indtraf et Tilfælde, som paa Grund af det store Liigcompagnies fine Æresfølelse satte Magistraten i ikke ringe Forlogenhed. Byens Natmand døde nemlig i Begyndelsen af Maaneden, og Compagniet afslog at assistere ved hans Begravelse. Det lille Compagnie erklærede sig vel villig til at hjælpe, men kun naar det skete i Forening med det store, og trods Magistratens Opfordringer til „at frafalde den Veigerlighed og som fornuftige Mænd at foregaae den eenfoldige med got Exempel paa det at slette Impressioner kunde udryddes“, vedblev Compagniet dog med sit Afslag. Det tilkaldte Færgelaug tilbød „med sit Middel at hjælpe Liiget paa Liigbaaren, men ikke det at borbære“. Magistraten henvendte sig da til Brodragerne, men endskjøndt den selv tilbød ei blot at ville bivaane, men endog gjerne tilhjelpe ved Begravelsen, erklærede dog disse, „at de hvis icke baade det store og det lille Liigcompagnie blive obligerede til at være behjælpelig og isærdeleshed fordi det store Compagnie skal flattere sig af at være for værdige til denne actus, vilde aldeles icke bequemme sig dertil, ihvad med dennem endogsaa vilde anfanges, endskjøndt de ogsaa skulde fragaae deres Levebrød.“ Hvorledes Magistraten omsider fik Striden bilagt, findes ikke oplyst, men af Kirkebogen sees, at Manden endelig blev begravet paa Ny-Kirkegaard den 22de Juni.

Den 2den Decbr. s. A. tilstodes de ny opførte Slagter-

boder efter Lodtrækning 6 af Byens Slagtere imod en aarlig Afgift af 3 Rd. for hver.

1746 Paa en Forespørgsel om, hvilke Skibe Helsingørs By eiede, opgives disse den 30te Juni 1746 til nogle Jagter paa 1, 2 à 4 Læsters Drægtighed, med Undtagelse af et Nicolai Dahl tilhørende paa 7 à 8 Læster, alle byggede i Byen selv og „som da ikke kand bære Navn af Skibe“.

I Anledning af en Strid imellem Apotheker Klein og Monsr. Gürsting angaaende den mellem deres Gaarde værende Gang resolverede Magistraten under 7de September 1746, „at denne som et publicc Byens Stræde skal af de vedkommende der omkring boende udi saa forsvarlig Stand med Brolægning indrettes, at derigjennem kand være beqvem Passage af Gang og Kjørsel“.

Ved et Møde paa Raadhuset d. 29de August s. A. blev der i Overværelse af Stiftsbefalingsmanden Baron Gersdoff iblandt andre Resolutioner vedtaget følgende: I. „Andgaaende den fra Overformynderen under 28de Marts sidstafvigt indkommen Forestilling anlgds. de mange Børn, som løbe om paa Gaden og intet Tilhold have, da kunde Magistraten slige, som ingen Forældre have og ere Drengbørn overlade til Hr. Regimentsquartiermester Hansen imod hans Revers at underholde dem, lade dem udi deres Christendom undervise og lære paa Hammermøllen en saadan Profession, hvoraf de sig i Fremtiden kunne ernære, men de, som have Forældre skal Forældrene først tilholdes efter Loven og deres Christendomspligt at sørge for deres Børns Underholdning og Underviisning, saafremt de ikke ville vente, at de paa samme eller andre Maader dennem bliver frataget“. 2. „Da mellem de Handlende foregaaer adskillig Uskik, idet at de ved deres Folk gaae hinanden i For-

prang med at trække Fremmede, som komme her til Byen, til sig for at handle med dem, og saadant er stridende mod de om Handel og Kjøbmandskab udgangne Forordninger, ligesom det og ikke andet kand end foraarsage Kræmmerlauget et slags Foragt hos Fremmede, naar de paa saadan Maade søge efter deres Næring og Fortjeneste; saa maa Magistraten tilholde de Handlende her ved Stædet, at ingen efterdags enten selv, ved sine Folk eller andre, løbe efter Fremmede paa Broen, i Verts- eller andre Huse eller paa Gaden for at trække dem til sig at handle med dem fremfor en anden deres Medborger, men Enhver skal lade de Fremmede gaae og købe hvor de ville og have deres Adresse, og skulde befindes, at Nogen mod Førhaabning derimod handler, skal han bøde til Lauget 50 Rdlr., som Oldermænd strax hos den Skyldige efter Lovens Medførelse skal have at indkræve“.

I Juni Maaned 1747 sattes Brødtaxten saaledes: Af 1747
 Simler skulde for 1 Skilling leveres 6 Lod, af raspet Brød 4
 Lod, af blødt Rugbrød 20 $\frac{1}{2}$ Lod, af skoftet do. 25 Lod, af
 sigtet 11 Lod og af Kauringer 7 Lod. Slagterlauget blev til-
 holdt ikke at tage mere end 7 Sk. for Pundet af Oxekjød og
 4 Sk. for et Pund Lammekjød, imod hvilken sidste Priis de
 imidlertid nedlagde Protest.

Samme Aar beklagede Magistraten sig i et Brev til Stift-
 amtet af 18de Juli over den Selvraadighed, „der regjærede hos
 dette Steds Borgerskab“, og udbad sig, siden hverken mindelige
 Advarsler eller Trudsel havde kunnet hjælpe, Myndighed til
 at mulctere dem, der efter Tilsigelse og uden lovlig Forfald
 ikke vilde „efter Magistratens Ordre comparere“ paa Raadstuen
 eller andre Steder i Embedsforretninger, saaledes som f. Ex. en
 vis Kjøbmand Christian Dreyer, der, efter 3 Raadstuedage

at have været tilsagt ved begge Raadstutjenere, dog ikke havde villet give Møde. Men især maatte Magistraten anbefale Gjennemførelsen af Bøder for de 16 Borgeres Vedkommende som aldeles nødvendige ikke blot for at faae dem samlede efter Formandens Tilsigelse, men især for at faae dem samlede i det fra Arilds Tid for dem indrettede Locale paa Raadhuset. Thi ellers tilbragte de Tiden i deres Møder med Drik og Sviir, og lode 2 eller 3 besørge Forretningerne, ja underskreve undertiden, hvad de ikke selv vidste.

1749 I Anledning af en Klage fra Sognepræsten ved Olai Kirke blev det den 7de Februar alvorligt paalagt Færgelaugets Oldemand og Bisiddere at levere Offersedler og for Færgekarlenes Vedkommende hver Offerdag hertil at indeholde 8 Sk. af deres Løn.

Den 13de Februar modtog Postmester Enghavn Bestalling som Raadmand, og den 19de Juni læstes paa Raadstuen C. Harboes Bestalling som Viceraadmand, dateret Orlogsskibet Oldenborg.

Den 10de December s. A. paalignedes Byens Borgerskab 800 Rdl., som det havde at udrede i Prindsessestyr.

1750 Den 8de Januar 1750 bekjendtgjordes det for det sammenskaldte Borgerskab, at Kongen havde overladt Stedets Told i Forpagtning fra det nye Aar af til nogle af de Handlende, og Borgerne opfordredes til at bruge „samme Respect og Føyelighed“ imod Toldforpagterne og deres Betjente, som hidindtil imod H. Majestæts egne Toldbetjente. Det vil nedenfor sees, at den aarlige Afgift var 5400 Rdl.

Den 3die April s. A. udnævntes Gabriel Ferdinand Milan til Viceborgemester i Helsingør.

1751 I Anledning af en Ordre fra Stiftamtmanden om at ind-

sende Underretning om, af hvormange Personer Retterne i Byen bestode, hvilke Sager der af disse paadømtes, hvorhen Dommene appelleredes, samt hvad der i Retsgebyhrer erlagdes, afgav Magistraten Erklæring den 15de April. Ifølge denne bestod Raadstue-Retten da af en virkelig og en Vice-Borgemester og af to virkelige og to Vice-Raadmænd, „hvilkes samtliges fornemmeste og egentlige Forretninger bestode i at derigere Borgerskabet, at forvalte Byens Væsen ved Skatte-, Indquarterings og deslige Ligninger, at føre Directionen over Stadens publique Stiftelser, Hospitalet, den danske Kirke, Latinæ Skole og de Fattige, samt endelig at præsidere ved Laugssamlinger“. Sagerne, som af Magistraten paadømtes, bestode alene i Consumptions- og Politisager, hvorimod alle øvrige Sager henhørte under Bythingsretten. Dommene appelleredes til Sjellands Landsting, „siden Magistraten eller Byen ingen Landsthingsret havde“. I Gebyhrer for Politisager erlagdes til enhver af de 3 virkelige Magistratspersoner 2 Mk. 8 Sk. og til Raadstueskriveren for Actens Beskrivelse Gebyhr efter Loven; men i de Sager, som paataltes af Byfogeden som Politimester ex officio, nød Magistraten intet Gebyhr. Derimod betaltes for de i lang Tid „in praxin“ værende Raadstue-Attester ved forefaldende Søskade til Magistraten 4 Rd., til Raadstueskriverne 1 Rd. og til Underfogeden og Raadstuebetjentene 3 Mk., foruden det stemplede Papiir.

Den 5te Juni s. A. forlangte Stiftamtmanden Oplysning af Magistraten om, hvorledes det forholdt sig med Byens 16 eligerede Borgere og deres Forretninger. Herpaa svarede Magistraten under 9de Juni saaledes: „Som de ældste og med Byen best bekjente Borgere repræsenterer de Byens samtl. Borgerskab ved forefaldende occasioner, og deres Meening og Tanker bliver af Magistraten requireret, naar noget betydeligt

enten til Byens eller Borgerskabets almindeligt nøtte eragtes fornødent at foranstaltes, og bestaaer ellers deres øvrige Forretning derudi, 1) at de aarlig efter Magistratens foregaaende Ordre og dennem tilstillede Mandtal forfatter Indquarteringers repartition og Ligning over Byens Indvaanere, som derefter i deres Nærværelse af Magistraten paa Raadstuen vorder revideret og efterseet og Billeteringen forfærdiget. 2) Udvelger de aarlig ved hvert ny Aar de otte af Borgerskabet, som skal sette og ligne Byens Skatter og Udgifter efter Loven, for hvilke otte Taxeer-Borgere een af deres egen Mittel er Formand, og naarslig Skattesetning ligeledes af Magistraten efter Lovens pag. 442, art. 6 er efterseet, bliver dend fra Raadstueskriveren Byens Kiemner tilstillet for derefter Skatterne hos Borgerskabet at lade indfordre; og 3) udvelge de aarlig 3de af deres eget Tal som reviderer Kiemner Regnskabet. Videre Byens Forretning haver de, som de 16 Mænd, icke, og dertil haver de fra Alders Tid icke haft anden Special Instrux end hvad Loven allernaadigst foreskriver. Naar nogen af dem enten ved Døden eller anden Leilighed afgaaer, foreslaaer deres Formand for Magistraten andre af Borgerskabet, som da igjen af Magistraten udi de Afgangnes Stæd bliver udnevnt, og har ellers deres Formand, som nu for Tiden er Kjøbmanden Nicolai Dahl, ei videre at forrette, end at ved ham som den første af deres Tal forfattes i Pennen hvad Forretninger de skriftl. haver at forfatte, hvorefter ham aarlig 10 Rdl. til Skriv Materialier af Byens Casse er tillagt⁴.

I Aaret 1751 vare Byens Tilstand og Forholde efter en af Magistraten indsendt „underdanigst Demonstration“ følgende:

Byen var indeelt i 4 Fjerdinger eller Quarterer, hver med sin Quarteermand, der udnævntes af Magistraten og havde at forfærdige de aarlige Mandtalslister, indkræve Lygte- og Sprøiteskatten samt at tilsige Borgerskabet, for hvilke Forretninger han da vare fri for at betale Indquarterings- og Byskat. 1751

Borgerskabet var indeelt i 2 Compagnier, et Brand- og et Borgercompagni. De virkelige Borgeres Antal var 315 og Borgeres Enkers 37; af hine dreve 304 og af disse 24 borgerlig Næring. I Laugene vare 18 Kjøbmænd, 80 Færgemænd, 5 Vognmænd, 7 Bagere, 11 Slagtere, 7 Smede, 6 Snedkere, 6 Skræddere, 15 Skomagere og 7 Handskemagere, og udenfor Laug vare 3 Tømrere, 3 Muurmestere, 7 Guldsmede, 3 Kobbersmede, 4 Bødkere, 5 Glarmestere, 3 Malere, 3 Parykmagere, 4 Hattemagere, 2 Knapmagere, 2 Feldberedere, 2 Kandestøbere, 2 Hjulmænd, 3 Dreiere, 2 Uhrmagere, 1 Gjørtler, 1 Blikkenslager, 1 Pottemager, 1 Tobakspinder, 1 Sadelmager, 1 Remmesnider, 1 Bogbinder, 1 Blytækker, 1 Fiskekrogemager og 6 Gartnere. Desuden fandtes der i Byen en Medicinæ Practicus og 3 Chirurger, hvilke sidste vare indlemmede i Kjøbenhavns Barbeeramt. Til Byen hørte 5 Veirmøller og 2 Hestemøller, men af disse stod den ene ledig og ubeboet. De øvrige af Borgerskabet ernærede sig ved Bryggen og Brænden, eller som Spækbøkere og Værtshuusholdere. Handel og Vandel med de igjennem Sundet seilende Skibe var Byens vigtigste Næringsvei „foruden det lidet, den kunde have af Garnisonen og Bonden“. Af characteriserede Borgere fandtes kun 1, nemlig Justitsraad

Hansen, der var Skibsklarerer og drev Viin- og Brænde-
viinshandel.

Af kongelige Embedsmænd vare der ved Øre-
sunds Toldkammer: Directeuren Geheimeraad von Osten,
Kæmmerererne Justitsraaderne Faith, Nissen, Putscher
og Cancelliraad Blohme, Inspecteuren Nummesen, Trans-
lateuren Kammerraad Petersen, Controlleuren ved Trans-
lationen Capitain F. Lütken*), Passkriveren Arentsen, Kas-
sereren Thimoteus Weyse og Protocollisten, Assessor
Frisch. Ved Toldboden var Adam Sneckel ansat som Con-
trollleur ved Toldforpagtningen. Dansk Postmester var Raad-
mand Eng h a v n, og norsk Postmester H. C. Christensen. Af
Officierer boede i Byen to Artilleri- og 3 Ingenieurofficierer,
alle fast ansatte ved Fæstningen; Garnisonen (i Aaret 1751 det
holsteenske Regiment) afløstes hvert andet Foraar af et andet
Regiment fra Kjøbenhavns Garnison. Byen havde 2 Procura-
torer, nemlig P. Bredal og A. Krag. Af Embedsmænds
Enker levede der i Byen 17.

Af Embedsmænd ved Kirker og Skoler vare der
ved Slottet, Garnisonen og den tyske Menighed en Slots- og
Sognepræst P i p p e r, en residerende Capellan P i n g e l, en
Cantor, som tillige holdt Skole for den tyske Menighed, en
Klokker og Graver og en Organist. Alle disse sorterede under
Amtmanden Geheimeraad Gram og den første Hofprædikant, der
vare den tyske Menigheds Patroner, og de havde for saa vidt
Intet med Magistraten at gjøre. Sognepræst ved den danske
Menighed var P o p p e, der i aarlig Løn havde af Kirkens

*) Den af den bændstrupske Sag og som Forfatter bekjendte Søofficier.

Kasse 16 Rdl. 4 Mk., af Byens Kasse 155 Rdl. 5 Mk., af Latinskolen 8 Rdl. 3 Mk. og endelig fri Bolig i en Kirken tilhørende Gaard, som Kirken vedligeholdte. Hans øvrige Indkomster bestode i Menighedens frivillige Høitidsoffre og i de forefaldende Accidentser. Den residerende Capellan ved samme Menighed var Halling, der tillige var Præst ved Hospitalet. Hans Indtægter vare af Kirken 12 Rdl. 3 Mk., af Byen 72 Rdl. 3 Mk., af Latinskolen 6 Rdl. 2 Mk. 4 Sk. og af Hospitalet 16 Rdl. 4 Mk. i Penge og 10 Tdr. Rug og 12 Tdr. Byg efter Capitelstaxt, hvilke 22 Tønder ansloges til omtrent 44 Rdl. Desuden havde han ogsaa fri Bolig, som eiedes og vedligeholdtes af Kirken, samt Offer og Accidentser. Endelig var der ved den danske Menighed en Klokke og Graver med en Løn af 10 Rdl. 4 Mk. af Kirken foruden fri Bolig og andre Indkomster ex officio, en Undergraver med 16 Rdl. til Løn og Huusleie, og en Organist, som af Byen aarlig fik 91 Rdl., af Kirken (til Kul og Lys ved Orgelværket) 5 Rdl. 2 Mk. 12 Sk. og af Menigheden uvisse Accidentser.

Den latinske Skoles Rector var Mag. Abildgaard og dens Conrector Mag. Aagaard; desuden havde den en 5te, en 4de, en 3die og en 1ste og 2den Lecties Hører, hvilken sidste tillige fungerede som Cantor ved den danske Kirke. Rectoren havde i Løn af Skolens Renter 27 Rdl. 4 Mk. 9 Sk., af Hospitalets Kasse 200 Rdl., af Byen 4 Rdl. og „fri Huusværelse“ i Skolebygningen, dertil nogle Kongetiender og nogle uvisse Accidentser. Conrectoren havde af Hospitalet 100 Rdl. og af Kirken 30 Rdl. og ligeledes nogle Kongetiender, hvis Beløb imidlertid, ligesaavel som Rectorens, var Magistraten ubekjendt. Hørerne fik af Hospitalet hver 68 Rd. 1 Mk. 8 Sk.

og af Byen henholdsvis 13 Rdl. 2 Mk., 13 Rdl. 2 Mk., 10 Rdl. 3 Mk. 12 Sk. og 10 Rdl.; Cantoren havde dertil som saadan af Hospitalet 17 Rdl. 2 Mk. og af Skolens Renter 13 Rdl. 2 Mk. Skolens Indtægter bestode dels i Bidrag fra Hospitalet, dels i Legater, der vare skienkede den af Herlof Trolle og Andre, og hvis Beløb dengang var 4910 Rdlr. 8 Sk. med 245 Rdl. 3 Mk. i Renter, og endelig 1 Rdl. 1 Mk. 8 Sk. i Jordskyld. Hvad der af Renterne blev tilovers, efterat det normerede Beløb til vedkommende Embedsmænd var udbetalt, blev hver Mikkelsdag uddeelt af Rectoren i Inspecteurs Overværelse til saadanne af Skolens fattige og flinke Disciple, som ingen ugentlige Kostpenge nød fra Hospitalet. For Bestyrelsen af Skolens Midler maatte Rectoren aflægge Regnskab til Stiftamtmanden og Biskoppen, og for Legaternes Vedkommende blev der af Magistraten udnævnt en Borger, der maatte besørge Renterne indkasserede og overleverede til Rectoren.

Af Magistratens Medlemmer, der ovenfor ere nævnte, var Raadmand Møinichen tillige Byfoged, og Viceraadmand Enghavn tillige dansk Postmester. Faste Indtægter havde Magistraten ikke undtagen 110 Rd. af Byens Veier og Maaler, og hvad der ifølge Toldrullen kunde blive tilovers af Acoisen, efterat Udgifterne vare afholdte til Toldbroens aarlige Vedligeholdelse. Disse Indtægter deelttes i 4 Dele, hvoraf Borge-mesteren fik de 2 og hver af de virkelige Raadmænd 1. Raadmand Møinichen havde som Byfoged ingen fast Løn, men erholdt aarlig 113 Rd. 2 Sk. af de uvisse Sigt- og Sagefaldsbøder, hvorimod han maatte besørge Opsynet med Arrestanterne. Byskriveren fik af Kæmnerkassen aarligt 113 Rd. 2 Sk., men var derfor forpligtet til selv at holde og føre alle Raad-

stuens Protocoller; for Ud- og Afskrifter til Borgere og Andre fik han derimod aparte Betaling efter Loven. Magistraten ansatte 1) Byens Mægler, der som saadan erholdt 1 Procent af de Varers Værdi, som ved ham bleve kjøbte eller solgte, 2) Underfogeden, som af Byen aarlig fik 44 Rdl. og desuden ex officio havde nogle smaa Accidentser, 3) to Raadstuetjønere med en aarlig Løn af 24 Rdl. hver foruden enkelte Sportler, 4) Taarnvægteren, hvis aarlige Løn var 53 Rdl., og endelig 5) otte Litsenbrødre eller Brodragere, hvis Taxter fastsattes af Magistraten. Byens Stadsmusikant beskikkedes derimod af Kongen, men fik af Byen aarligt 10 Rdl., af Skolen 8 Rdl. og af den danske Kirke 8 Rdl.

I Indqvartering havde Byen et Regiment Infanteri, som afløstes hvert andet Aar, og et Compagni Artilleri, som ikke afløstes. I Aaret 1750 havde Garnisonens effective Styrke været 1035, og et tilsvarende Antal Portioner vare altsaa lignede paa Indvaanernes og Borgerskabets Grunde og Næring. Desuden maatte Byen skaffe frit Qvarteer til en Søofficeer, som for Søindrulleringens Skyld opholdt sig der, men modtog derfor i Indqvarterings Hjælpeskat fra Sorøe aarligt 18 Rd. 2 Mk. 1 Sk., fra Stege paa Møen 8 Rdl. 3 Mk. $10\frac{4}{15}$ Sk. og fra Storehedinge 2 Rdl. $4\frac{1}{2}$ Sk., ialt 29 Rdl.

Byens Indtægter og Udgifter. Faste Indtægter havde Byen ikke, undtagen nogen Jordskyld, som svaredes af nogle Huusgrunde og beløb sig til 81 Rdl. $12\frac{1}{2}$ Sk., samt i Huusleie af dens 6 Slagterboder 18 Rdl., tilsammen 99 Rdl. $12\frac{1}{2}$ Sk. Derimod skyldte den dengang til Hospitalet 165 Rdl. og til den latinske Skole 138 Rdl. 4 Sk. Dens aarlige faste Udgifter vare:

	Rkr	Ɔ	β
Til den danske Kirkes Sognepræst, Capellan og Organist, tilsammen.....	319	2	„
- Latinskolenes Rector og Hørere	51	1	12
- Raadstueskriveren	113	2	„
- den danske Skoleholder	30	„	„
- Stadsmusikanten	10	„	„
- Distriktets Skarpretter	16	„	„
- Provindsial Physicus	6	„	„
- Underfogeden	44	„	„
- 2 Raadstuetjenere	48	„	„
- Consumptionsforpagteren for Byens Indhegning efter Accord	16	4	„
- Borgemester Fersleff	30	„	„
- Byens 16 Formænd.....	10	„	„
- Brændsel til Magistraten og paa Raadstuen ...	33	„	„
- Taarnvægteren.....	53	2	„
- Vandkompagniet for Byens offentlige Vandspring	4	„	„
- Løgte og Sproiteskat af Raadstuen	3	2	„
- Skovrideren for Tørveudviisning.....	4	„	„
- Raadstuens og dens Gaards Reenholdelse	10	4	„
	802	5	12

Dertil kom Udgifter ved Vedligeholdelsen af Raadhuset, Byens 3 Stakitporte, en Bro paa Byens Grund ved Navn Slibebroen, Slagterboderne og Byens øvrige offentlige Eiendele, hvilke Udgifter som ideligt vexlende ikke kunde opgives til nogen bestemt Sum.

Byens samtlige Udgifter blev hvert nye Aar lignede paa Indvaanerne af de af Borgerskabet ved dets 16 Mænd udvalgte 8 Taxeerborgere, og Skatterne derefter indkrævede ved dens 4 Rodemestere.

Afsæregne Herligheder og Privilegier havde Byen ikkun frit Tørveskjær af 500 Læs og Oplagsfrihed paa 3 Aar paa franske Vine og Brændeviin til Udskibning, og endelig laaer der til Byen 486 Tønder Udsæd, som efter den nye Matrikel vare anslaaede til 123 Tdr. 3 Fdkr. Hartkorn, og som alt tilhørte deels Borgerskabet, deels Fattigvæsenet.

Brandvæsenet. Til Brandkassen maatte Byens samtlige Indvaanere uden Forskjel efter den i Aaret 1736 skete Vurderingsforretning over Huse og Gaarde svare 1 Mk. af hvert hundrede Rigsdaler, hvad der dengang beløb sig til ialt 240 Rdl. 4 Mk. 7 Sk. Disse Penge indkasseredes som Lygte- og Sprøiteskat, og anvendtes til Vedligeholdelse af Byens offentlige Gadelygter og deres Forsyning med Tran og Væger, samt til Vedligeholdelse af dens Sprøiter og Brandredskaber og af Vandkummerne ved de offentlige Springposter. Det mulige Overskud uddeeltet som Douceurer blandt Brandfolkene. I Byen fandtes 3 store Sprøiter, een tilhørende Kongen og to tilhørende Byen, samt 4 smaa Haandsprøiter, som eiedes af Private Bestyrelsen af hele Brandvæsenet havde Raadmand Møinichen som Byfoged. Det ved kngl. confirmeret Fundats af 1ste December 1691 oprettede Vandcompagni, som oprindelig havde bestaaet af 40 Interesenter, talte nu 44. Dets Indtægter bestode deels i Interessenternes aarlige Indskud, deels i hvad der indkom ved Salg af frisk Vand til de forbiseilende Skibe. Interessenterne valgte selv deres Inspecteurer, som havde Tilsyn med Værket og aarligt maatte aflægge Regnskab til Compagniet. Der klagedes imidlertid over, at Vandværket var i maadclig Stand, saa at Interessenterne istedetfor een Rigsdaler, som de ifølge Fundatsen skulde betale for hver Portion, nu maatte betale to. Magistraten meenfe, at Sagen vilde blive bedre ordnet,

hvis Besfyrelsen blev lagt i dens Haand, men hidindtil havde den været aldeles udelukket derfra og ved Compagniets Samlinger kun havt „simpler Vota“ for Byens 5 offentlige Portioner.

Byens offentlige Bygninger vare: 1) Raadhuset, hvor Bythinget holdtes, Byskriveren og Raadstuetjenerne boede, og hvor et „Apartement“ og en Kjelder vare indrettede til Arrestanter og Delinquenter; 2) St. Mariæ Kirke, for Garnisonen og den tyske Menighed; 3) St. Olai Kirke, for den danske Menighed; 4) Hospitalet, fordum kaldet St. Mariæ Kloster, hvor Latinskolen holdtes, og Rector og Hørere havde Værelser; 5) Fatighuset, en grundmuret Bygning „af temmelig stort Begreb“ og endelig 6) Embedsboliger for Sognepræsten, Capellanen, Klokkeren og Organisten ved St. Olai Kirke, hvilke sidste 4 Eiendomme alle tilhørte og vedligeholdtes af Kirken.

St. Olai Kirkes aarlige Indtægter bestode i Renter af en Capital af 1363 Rd. 3 Mk., som udestod i Eiendomme i Byen, til Beløb 68 Rdl. 1 Mk., i Leie af Kirkestolene 330 Rdl., aarlig Jordskyld af nogle Grunde i Byen 36 Rdl. 12 Sk., Tavle- og Blokpenge omtrent 50 Rdl., og i Begravelsespenge, som i Aaret 1750 havde udgjort 70 Rdl. 2 Mk., tilsammen 554 Rdl. 3 Mk. 12 Sk. Dens Udgifter beløb sig til 231 Rdl. 2 Mk. 12 Sk. foruden Omkostningerne ved Vedligeholdelsen af Kirken selv og de den tilhørende Eiendomme. Til Gjenogbyggelse af det i Aaret 1737 nedblæste Spiir havde Kong Christian VI. foræret Kirken en ham som Arv fra Bergen tilfalden Capital, hvis Beløb med paaløbne Renter var 2043 Rdl. 3 Mk. 9 Sk.

Hospitalet eiede:

1) Udestaaende Capitaler 23629 Rd., hvis	Rd	γ	β
Renter udgjorde	1181	2	11

Lateris 1181 2 11

	Rt	g	ß
Transport	1181	2	11
2) Ifølge Frederik II.'s Fundatz havde Hospitalet fordum eiet en stor Deel Jordskyld og Kongetiender i Skaane, Halland og Bleking, men da disse Provindser kom fra Danmark, havde Frederik III. som Æquivalent for Hospitalet anordnet en Tavles Ombærelse overalt i Danmarks og Norges Kirker, hvis aarlige Udbytte omtrent kunde anslaaes til	3000	"	"
3) Endvidere var der i Æquivalent tillagt Hospitalet 5 Sognes Kongetiender i Frederiksborg og Kronborg Amter, nemlig Weiby, Blidstrup, Helsinge, Grønbolt og Cregome, anslaaet til	487	1	10
4) Et saakaldt Genant af Kronborg Amt istedetfor Korn, Smør og Andet, som in natura til Hospitalet skulde leveres	150	"	"
5) Consumption af Kronborg Amt	125	"	"
6) Af en Hospitalet tilhørende Gaard i Flynderup, af et sammesteds liggende Stykke Jord, Klostervangen, og af et Aalestade havde det ialt	24	1	8
7) I Jordskyld af Huse og Grunde i Helsingør svaredes	39	1	8
8) I Leie af Jord paa Byens Grund havde det	8	2	8
9) Endelig erholdt Hospitalet aarligt udviist 20 Læs Brænde, som ansloges til . . .	6	4	"
Hospitalets faste aarlige Indtægter vare saaledes	5022	1	13

Desuden tilfaldt afdøde Lemmers Efterladenskaber Hospitalet, og ligeledes havde det en lille Indtægt af hvad der efter Biskoppens Kjendelse blev betalt for Bevilgning af Ægte-skaber i forbudne Led

Derimod havde Hospitalet følgende faste aarlige Udgifter:

1) Til 44 Lemmer, hvoraf 2 Sindsyge i Hos- pitalets Daarekiste, og 3 Opvartersker à 3 <i>M</i> ½ <i>β</i> 3 Mk. hver ugentlig	1222	”	”
2) Til Latinskolen (hvoriblandt Kostpenge til 2 Hørere à 1 Rdl. 1 Mk. 14 Sk. og til 30 Disciple à 4 Mk. 6 Sk. ugentlig) . .	1710	3	”
3) Til Brændsel og Lys for Hospitalet og Skolen	138	5	”
4) For at ombære Tavler i Helsingørs og Kjøbenhavns Kirker	32	5	”
5) For Ringning med Klokkerne	6	”	”
6) For Reenholdelse af Gaarden, Skorste- nene etc.	24	”	”
7) For Brød og Viin ved Lemmernes Al- tergang	”	3	”
8) For Afholdelse af Bøn i Hospitalet	5	2	”
9) Til Hospitalspræsten omtrent	60	”	”
10) Til Cantoren	17	”	”
11) Til Hospitalets Chirurg	20	”	”
12) Til Forstanderen	500	”	”
13) Til Skatter	40	5	15
	3777	5	15

Hertil kom Omkostningerne ved Vedligeholdelsen af Hospitalets og Skolens Bygninger og endelig Udgifterne til de afdøde Lemmers Begravelse, hvilke sidste dog angaves for at være ubetydelige.

Fattigvæsenets Indtægter bestode i:		Rd.	Sk.	Ø.
1)	Renter af en Capital paa 4446 Rd. 2 Mk.	222	2	„
2)	Leie af dets Jorder paa Byens Grund...	143	2	8
3)	Indvaanernes deels paalignede, deels frivillige Bidrag	620	„	„
4)	Gaver ved Huuskjøb, Bryllupper etc.....	20	„	„
5)	Bidrag fra Øresunds Toldkammer	140	„	„
6)	Tavle og Blokpenge omtrent	60	„	„
7)	Gave fra det store Liigcompagni	10	„	„
8)	Do. fra Accisen.....	2	„	„
		1217	4	8

Dets Udgifter vare:

1)	Understøttelse til 30 Lemmer i Fattighuset og 58 Fattige udenfor à 8, 10, 12 til 24 Sk. ugentlig.....	825	3	„
2)	Legatrenter til fattige Enker.....	63	1	„
3)	Brændsel og Lys til Fattighuset.....	49	„	6
4)	Afholdelse af Bøn i samme.....	2	4	„
5)	Løn til Byens Skolemester for at undervise de Fattiges Børn	20	„	„
6)	Fattighusets Chirurg	10	„	„
7)	Betaling til 4 Skoledisciple, som opvartede ved de Fattiges Jordefærd.....	5	„	„
8)	Kjoler og Sko til de to Stodderkonger..	5	„	„
9)	Jordskyld af Jorderne samt Lygte- og Sprøiteskat af Huset	11	1	„
10)	Omkostninger ved Lemmernes Jordefærd	30	„	„
11)	Løn og Brændsel til Fattigforstanderen..	167	3	„
		1189	„	6

hvortil kom Udgifterne ved Bygningernes Vedligeholdelse.

Af Umyndiges Capitaler indestode dengang i Overmynderiet 12,089 Rdl. 3 Mk. 1 $\frac{1}{3}$ Sk.

Byens Toldindtægter vare bortforpagtede til Udgangen af Aaret 1754 til 7 af Byens Handlende for 5400 Rdl. aarligt, og dens Consumptionstægter til Capitain Statzes Enke indtil Udgangen af Aaret 1751 for 9995 Rdl. aarligt.

1752 I Juli 1752 udnævntes Nicolaus Fenwick til engelsk Consul i Helsingør. Faderen David Fenwick var en halv Snees Aar i Forveien som Commissionair for et Handelshuus i London kommen fra sin Fødeby Stockholm til Helsingør. Nogle Aar efter var han død her, men Enken fortsatte Forretningen og havde først antaget den yngre Søn, Nicolaus, og siden ligeledes en ældre Søn, David, der senere var ankommen fra England, som Compagnoner. I Anledning af en Ansøgning fra den sidstnævnte om Privilegium paa at anlægge en Handel en gros og en detail med Viin og Brændeviin beklagede Magistraten sig over, at Familien Fenwick paa de andre Kjøbmænds Bekostning trak al Handelen med de engelske Skipere til sig, og over at den, skjøndt den ikke var mellem de Reformerte, som blot for at nyde godt af disses Privilegier vare komne her til Landet, dog under Paaskud af at være blandt dem havde unddraget sig fra at yde Nogetsomhelst til Byen, hverken i Skat eller Indqvartering. Den ovenfor omtalte Ansøgning blev imidlertid trods Magistratens Modstand bevilget, men paa Grund af den udstrakte borgerlige Næring, Familien drev her i Byen, beqvemede den sig — dog med Undtagelse af Consulen qua Consul — siden til at deeltage i dennes Byrder. Husets omfattende Forretninger maae imidlertid ikke altid

have været enten heldige eller Udbyttet tilstrækkeligt nok, thi i Februar 1756 opgav det sit Bo til Skiftebehandling og Deling mellem Creditorerne med en Underballance af 30,000 Rdl., en Sag, der forøvrigt paa Grund af den ene Participants Stilling som engelsk Consul synes at have sat Magistraten i nogen Forlegenhed. Efter ikke lang Tids Forløb kom Huset imidlertid til Accord med sine Creditorer, og Forretningerne fortsattes da i samme Omfang som tidligere.

I Marts Maaned 1753 modtog Magistraten Befaling fra Regeringen til at foranstalte en nøiagtig og fuldstændig Folketælling i Helsingør. Den 30te Mai var Tællingen færdig, og samme Dag mødte de 16 Mænd paa Raadstuen og afleverede de udfyldte Mandtalslister. Men Tællingens Resultat findes mærkeligt nok ingen Steder angivet. Tager man imidlertid Gjennemsnitstallet af de i Tiaaret 1750—59 hvert Aar Født og Døde i Helsingør, faaer man henholdsvis 127 og 184, og herefter synes Byens Indbyggerantal i Midten af Aarhundredet at kunne anslaaes til omtrent 5000. Med tilbørligt Hensyn til Byens talrige Garnison, af hvilken den største Deel sandsynligviis har levet ugift, bliver der dog et paafaldende Misforhold imellem de Fødtes og de Dødes Antaf, og Sundhedsforholdene, der, som før bemærket, i enkelte tidligere Aar havde været særlig uheldige, synes derefter ikke blot i disse, men i en lang Aarrække i Regelen at have været ugunstige i Helsingør. 1753

I Aaret 1753 havde Sjællands Stiftes samtlige Kjøbstæder med Undtagelse af Kjøbenhavn at betale i Delinquentomkostninger 416 Rd. 5 Mk. $\frac{4}{7}$ Sk. Heraf kom paa Helsingør de ni Procent med 37 Rd. 3 Mk. 1 Sk. For i de forskjellige Kjøbstæder at bevirke en større Lighed med Hensyn til Beregningen af disse Udgifter, fastsatte Stiftamtet, at Kost- og Varetægtspenge

for en Delinquent for Fremtiden skulde være 7 Sk. daglig, og at en Fangefoged eller Bysvend skulde have 4 Mk. for at pidske en Tyv i Fængslet „og ej mere“ og 1 Mk. daglig i Kost og Tæring for at reise med ham fra et Sted til et andet.

I October samme Aar døde Byskriver Heiksen, og Gerhard Jochum van Deurs udnævntes umiddelbart derpaa til hans Eftermand. Men da han befandt sig i Kjøbenhavn for at „absolvere sin examen juridicum, hvilket vel icke kunde vare længe“, saa foreslog Magistraten Stiftamtmanden at constituere Fuldmægtigen ved Skriverstuen saa længe. Dette Forslag synes Stiftamtmanden at være gaaet ind paa, thi først d. 6te December læstes paa Raadstuen van Deurs's Bestalling.

1754

i Foraaret 1754 nedsatte atter en Engelsmand, William Brown, sig i Helsingør, for med de engelske Skippere at drive Handel med chinesiske Varer (The og Porcellain). Ligesom den Fenwickske Familie og under samme Paaskud undslog han sig ogsaa for at tage Borgerskab og betale Skatter. I en vidtløftig Skrivelse forestillede Magistraten atter Stiftamtet det ligeoverfor Byens andre Handlende Utilbørlige og Skadelige heri, og beklagede sig ved samme Leilighed over flere saadanne i Løbet af de senere Aar ankomne engelske Familier -- exempelviis nævnes en Thomas Baildon, der endog sagdes at skulle have forladt Engelland som en falleret Bager, og en John Becket — som, endskjøndt de kom hertil som ganske uformuende og her erhvervede sig Velstand, dog vægrede sig ved at gjøre Noget for Byen. Og denne Gang hjalp Magistratens Forestillinger, og Vedkommende bleve nødte til baade at aflægge Borgerskabs Ed og til at overtage de dermed forbundne Forpligtelser.

I en Skrivelse til Amtet af 22de Februar 1755 i An-

ledning af en Strid med Færgelaugget om Besættelsen af en Plads i samme siger Magistraten om det daværende Laug „at dette Folk stedse har viist sig uregjerlige og til Oprør og Sammenrottelse aldeeles hengivne, naar dem af Øvrigheden ikke sættes Grændser, hvorpaa vi saa ofte forhen have haft heel modbydelige Prover“, og at „dette desuden nocksom baldstyrige Folk end mere blev bestyrket og ophidset af den her i Byen værende Procurator Rødder, som de kalde deres Fuldmægtig“. Det var derfor intet Under, at da Færgelaugget paa samme Tid ansøgte om at faae den fornævnte Procurator Rødder constitueret som deres Laugsskriver, modsatte Magistraten sig dette, idet den gjorde opmærksom paa, at denne Forretning havde ved samtlige Laug fra Alders Tid „tilligget By- og Raadstueskriver-tjenesten“ og at Raadstueskriveren derfor havde ved hver Laugsamling erholdt 3 Mk. i Salair, hvadenten der havde været meget eller lidet at tilføre Protocollen.

At Retssikkerheden paa den Tid ikke kan have været meget slet i Helsingør, synes at indlyse af, at Byens egne Delinqventomkostninger for Tyvsager under 20de Marts 1755 angives for det foregaaende Aar til kun at have beløbet sig til 3 Rd. 1 Mk. 9 Sk.

Den 23de October 1756 nævnes Commerceraad Claes - 1756
sen som den eneste, der i Helsingør havde egne Skibe „hvor-
med han bruger Trafique til og fra fremmede Stæder“.

Efter Opfordring fra Regimentschefen, Generalmajor Hauch, lod Magistraten den 10de Marts 1757 Oldermændene og Bisidderne for Færgelaugget opkalde paa Raadstuen for at tilholde dem til Dag og Nat at lade holde Baade færdige til Brug ved Forfølgelse af Deserteurer. I en Skrivelse til Amtet gjør Magistraten imidlertid kort efter dette opmærksomt paa det

for Lauget Byrdefulde heri og paastaær, at det, naar de saa hyppige Desertioner i Almindelighed lykkedes, mere skyldtes de vagthavende Officerers egen Forsømmelighed, end nogen Mangel paa god Villie fra Færgelaugets Side. Som Exempler anføres, at for ikke lang Tid siden vare 10 Mand paa eengang deserterede fra Fæstningens egen Hovedvagt ved Hjælp af Fæstningens egen Baad, som de havde taget i den inderste Slotsgrav lige ud for Vagten og slæbt over alle Voldene ud i Søen, og at kort efter vare andre 5 Mand deserterede fra Byens Hovedvagt med en Baad, som de først havde maattet file løs fra en nedrammet Pæl og dernæst slæbe ud i Vandet. Magistratens Forestillinger maa rimeligviis have frugtet, thi endnu samme Efteraar ordnedes Sagen saaledes, at Færgelauget vel skulde holde to Baade parate til at løbe ud Dag og Nat, men at hver Baad, dersom Deserteurerne paagrebes, skulde af Regimentet have 6 Rdl., og hvis Forfølgelsen ikke lykkedes, 2 Rdl. 4 Mk.

Paa Grund af den Landveis daarlige Tilstand, der førte forbi Bielet, besluttede Magistraten den 16de Juni s. A. efter Overlæg med Byens Formænd at udbedre den sletteste Deel af den ved Udfyldning og Brolægning i en Længde af 36 og en Bredde af 2 Favne, samt paa hver Side af Brolægningen at lade anbringe en Række store Stene. Det dertil fornødne Materiale af Jord, Stene, Sand etc., paatog to af Byens Borgere sig at levere for ialt 44 Rdl. Bielet eller, som det ogsaa skreves, Billet eller Bilit, var en gammel Gaard, beliggende en Fjerdingvei fra Byen, men paa dennes Grund. Den havde alt i mange Aar været i Orde for at ødelægge sine Eiermænd, og dens Bygninger vare allerede dengang forfaldne. Fire Aar efter vurderedes de ved Brandtaxationen kun til 800 Rdl., og to Aar senere, i Aaret

1763, søgte deres daværende Eier, Viceraadmand van Deurs, om Tilladelse til at lade dem nedrive og Grunden forvandle til Sædejord.

Efterat Slagterlauget gjentagne Gange havde forestillet Øvrigheden Nødvendigheden af tilstrækkelig Græsning for dets Stude, hvis det skulde opfylde den det paahvilende Forpligtelse til enhver Tid at kunne levere frisk Studekjød, erholdt Lauget omsider den 1ste Juli af Amtmanden, Geheimeraad Gram, Græsningen i Egebæksvang Skov overladt for et Tidsrum af 3 Aar og imod en aarlig Afgift af 120 Rdl. Da denne Afgift imidlertid snart forekom Lauget at være for høi, frasagde det sig Græsningen allerede næste Aar, og denne blev da kort efter tilstaaet Vognmandslauget for den samme Sum.

Den 26de September s. A. sprængtes Garveren, H. P. Frødes, Huus paa Hjørnet af Steengaden og Søstræde i Luft. Ulykken forårsagedes ved en drikfældig Underofficier, som var gaaet op i Oberst Løvencrones Munderingskammer og der havde antændt et Forraad af — efter Oberstens Opgivende — 80 Pd Krudt. Underofficierens eget Legeme blev fundet forbrændt under Ruinerne, og hans ene Arm i Gaarden. Den paa Gaarden selv og paa alle Nabo- og Gjenbohusene anrettede Skade blev vurderet til 3294 Rdl. Da Regeringen hverken vilde paalægge vedkommende Regiment eller, som Magistraten fandt det billigt, Oberst Løvenchrone at erstatte denne, greb den til den Udvei at tilstaae Frøde Ombæringen af en Collect hele Landet over, hvorved han imidlertid kun fik en ringe Godtgjørelse for sit Tab.

Til Bestridelse af Udgifterne ved de ved Syvaarskrigen 1758 foranledigede Rustninger var en Extraskat bleven paalagt Landet. Som sin Andeel i denne Skat maatte Helsingør i Aaret

1758 udrede 1227 Rdl., hvoraf de 800 Rdl. paalignedes dens Borgere, de 127 Rdl. dens kongelige og andre Embedsmænd og de 300 Rdl. dens Rangspersoner. Desuden maatte Byen stille 16 Heste og 13 Stykknægte, hvilket kostede den ialt omtrent 900 Rdl. I samme Anledning maatte det i Byen garnisonerende Regiment rykke ud, og efter langvarige Forhandlinger, under hvilke Magistraten med megen Iver varetog Borgernes Interesser, vedtoges det da, at Byen i Qvarteerpenge til tilbageblevne Capitainsfruer maatte udrede 2 Rdl. 3 Mk. maanedlig, til Lieutenantsfruer 1 Rdl. 3 Mk. og til Underofficiers- og Soldaterkoner 2 Mk.

Af en Herbergertaxt, som Magistraten fastsatte den 14de December s. A., sees det iblandt Andet, at et Kammer med Seng af bedste Leilighed dengang vurderedes til 24 Sk. for en Dag og en Nat, af ringere Leilighed til 1 Mk. og i Fælleddskab med Andre til 8 Sk. pr. pers., hvorimod de Værelser, som Hr. Spæth havde i „den nye Bygning til Stranden“ kostede for en Dag og en Nat 4 Mk. For en Skieppe Havre maatte betales 24 Sk., for et Lpd. Hø 1 Mk. og for en Skp. Hakkelse 6 Sk.

Den Andeel i Byens Accise, som tilkom Magistraten, beløb sig i det Aar til 899 Rdl. 6 Sk. Heraf maatte den imidlertid betale 2 Rdl. til de Fattige og afholde Omkostningerne til Toldbroens Vedligeholdelse. Da disse udgjorde 209 Rdl. 90 Sk., tilfaldt der altsaa Magistraten 687 Rdl. 12 Sk. Iøvrigt synes Magistratens aarlige Udbytte af Accisen i Almindelighed at have været noget større.

1759

Den 22de December 1759 opkaldtes samtlige Vægttere paa Raadstuen for at afgive Beretning om en Jordrystelse, som den foregaaende Nat var bleven bemærket ikke blot af en Mængde af Indbyggerne, men ogsaa af Bønder i den nærmeste

Omegn og af svenske Fiskere. De erklærede alle, at Rystelsen var begyndt Kl. 12^a 4, at de først havde hørt en Brummen og Bragen uden at kunne forstaae, om den kom fra Luften eller under Jorden, og at Jorden derefter havde rystet, og Gaden og Stenene, hvor de sad og stod, bevæget sig 3 Vægtene, som paa den Tid havde været samlede i et Bislag paa St. Olai Kirkegaard, forsikkrede, at Bevægelsen havde været saa stærk, at Taarnet rystede saaledes, at Uhrhammeren slog paa Klokken, som om man kimede, og at Kalken raslede ned af Tagene, og en Vægter, som paa samme Tid befandt sig ved Isenkræmmer Plums Sted paa Steengaden, havde hørt Værerne „ringle i Boden“. Vægterne paa Strandgaden og ved Nykirkegaardspøt bekræftede Sagen, og alle vare de enige om, at Rystelsen havde været over hele Byen næsten et halvt Quarteer.

Ved Rescript af 1ste Februar 1760 lod Regeringen 1760 igjennem Stiftamtmanden, Geheimeraad Scheel, Magistraten tilkjendegive, at Hds. Keiserlige Majestæt (Elisabeth) havde beskikket en Hr. Aledingsky til russisk Consul i Helsingør „med samme Privilegier og Friheder, som andre fremmede Nationers Consuler pleier at have og nyde“. Byen havde nu ialt 4 fremmede Consuler, nemlig en engelsk (dengang N. Fenwick) med omtrent 1200 Rdl. i Gage, en hollandsk (v. Deurs) med 1400 Rdl., en svensk (Krüger), som tillige var svensk Postmester i Helsingør, med 600 Rdl., og den fornævnte russiske, hvis Gage ikke findes opgiven. Kun denne sidste maatte efter sin Regerings Villie leve alene af sin Gage, hvorimod de andre tillige dreve betydelige Skibsklarerings- og Handelsforretninger, hvorved deres Indtægter antoges for at stige til den for de Tider betydelige Sum af 6 à 8000 Rdl.

For ikke at behøve at paalægge Landet extraordinaire

Skatter i Anledning af de vedvarende Rustninger, som endnu stadigt forarsagedes ved Syvaarskrigen, opfordrede Regeringen i Begyndelsen af Aaret 1760 Landets samtlige Kjøbstæder og Communer til at yde Staten Laan imod som Sikkerhed for samme at modtage 5 Procent rentebærende Obligationer. Af Helsingør forlangtes saaledes 10,000 Rdl. For at tilveiebringe denne Sum henvendte Magistraten sig til Byens meest formuende Mænd, Justitsraaderne Faith, Nissen og Putscher, Kammerraad Bartholin, Cancelliraad Brechwold, Kasserer Wayse, Kraiberg, Apotheker Klein, Commerceraad Claessen, Consul v. Deurs, Kjøbmændene Neuhausen, Dahl, Plum og Godenius, Viceborgemester Milan, Consumptionsforvalter Reuss o. fl. Fra de 8 førstnævnte fik Magistraten Afslag, men fra de øvrige lykkedes det, dog først efter mange indtrængende Forestillinger, at faae den opgivne Sum samlet. De største Bidragydere vare Milan med 3000 Rdl., Claessen med 2000 Rdl. og v. Deurs, Neuhausen og Dahl med 1000 Rdl. hver.

1761

Ifølge Brandforsikringsanordningen af 13de Januar 1761 skulde en ny Vurderingsforretning foretages over alle Byens private og offentlige Bygninger. I den Anledning henvendte Magistraten sig til Stiftamtmanden med en Forespørgsel om, hvorledes man skulde forholde sig med den paa Byens Grund liggende Kongens Have og de til denne hørende Bygninger. Saalænge Haven nemlig havde tilhørt Kongen, havde den hørt til Cronborg Rytterdistrict, men efterat den var bleven solgt først til Etatsraad Putscher og af denne igjen til Overhofmarschal Grev Moltke, der havde tilkjøbt sig et betydeligt tiliggende Areal, var hele Eiendommen bleven matriculeret under Helsingørs Kjøbstads Jorder og havde deeltaget i Byens Indquartering og Skatter. Magistraten spurgte nu, om den „med

det derpaa under Bygning værende *Lysthuus*“ og øvrige Bygninger skulde gaae ind under Byens Vurderingsforretning. Amtet besvarede dette Spørgsmaal bejaende. Derimod skete det Samme ikke med den saakaldte „Cronborg Teigl-Fabrique“, hvis Eier, skjøndt den efter Byens Grændseskjelkort laae paa Byens Grund, dog havde modsat sig Taxationen under Paaskud af, at Eiendommen var henlagt under Cronborg Amt og „Intet svarede til Byen“.

Den 29de December s. A. fik Adam Späth Privilegium paa at anlægge et Sukkerraffinaderi i Helsingør.

Som en Følge af de langt større og mere omfattende Rustninger, som Landet i Begyndelsen af Aaret 1762 maatte foretage paa Grund af det truende Forhold til Rusland, blev det den 23de Februar paalagt Helsingør at stille 40 Heste, 50 Stykknægte og 15 Haandværkere. Hestene bleve strax indkjøbte for 1323 Rdl. 1 Mk. 2 Sk., men Mandskabet blev det vanskeligere at faae samlet, og det lykkedes kun Magistraten ved Anvendelse deels af „Lokkelser, Opmuntringer og Douceurers Tilbydelse“, deels af Magt. Hele Udrustningen, der allerede den 27de Marts og under Eskorte blev afsendt til Slagelse for derfra at afgaae til Kolding og Haderslev, kostede ialt 2507 Rdl. 1 Mk. 13 Sk. Heraf ventede dog Byen — men, som det siden viste sig, forgjæves — at faae godtgjort de 1078 Rdl., hvortil Hestene bleve vurderede i Slagelse, medens Resten saa skulde paalignes Borgerne. Da Krigsfaaren nemlig var forbi, tilbageleverede Staten, istedetfor at betale Pengene, de 40 Heste, der da vare saa medtagne, udmagrede og næsten værdiløse, at Omkostningerne ved deres Transport fra Slagelse, hvor Byen selv maatte lade dem afhente, næsten medtog hele

det Beløb, 257 Rdl. 4 Mk. 9 Sk., som indkom ved deres Bortsalg ved Auction.

Helsingør havde dengang ingen ordentlig Havn. Fartøier og Skibe maatte, og det naturligviis ikke uden Fare, lægge an ved Broer og Bulværker. Af disse var den egentlige Skibs- eller Toldbro Byens ældste og vigtigste, og efter og tæt op til den Veierbodens Bulværk; men der klagedes allerede over, at der omkring dette sidste, som var anlagt i Aaret 1670, var saa tilgrundet, at ikke engang Baade mere kunde anløbe det. Imellem Aarene 1740 og 1760 havde de større Grundeiere ved Stranden desuden anskaffet sig private Bulværker, der dels vare byggede af Steen, dels opførte paa nedrammede Pæle. Af saadanne fandtes der i Aaret 1762 9 paa den nordlige Side af Toldbroen og 7 paa den sydlige. De paa den nordlige Side tilhørte — regnede fra Toldbroen af — Kjøbmændene Kock, Engelbrecht Holm, Elias Petersen, David Fenwick, William Brown, Johan Sprunck og E. Petersen, Generalkrigscommissair Hansen og Øresunds Toldkammer, og af disse 9 vare kun de to sidstnævnte opførte paa Pæle, alle de andre vare af Steen. De 7 paa den sydlige Side tilhørte Veierhuset, Kjøbmændene Engelbrecht Holm og Adam Späth, Hofraad og svensk Consul Krüger, Borgemester Milau og Kjøbmændene Späth og Plum, men de 3 sidstnævnte vare udenfor Svingelen.

Magistraten vaagede nøie over, at ingen af de private Bulværker naaede saa langt ud i Søen som Toldbroen. Herover opstod en næsten toaarig Strid imellem den og Kjøbmand Engelbrecht Holm, som i Aaret 1760 tæt op til Veierboden havde bygget sig et Bulværk (o: Nr. 2 paa Toldbroens Sydside) 23 à 25 Alen ud i Søen og 14 à 16 Alen bredt. Først efter meget Bryderi og langvarige Forhandlinger med

Stiftamtet seirede Magistraten, og Holm maatte finde sig i at Bulværket blev taget op og rykket tilbage. To Aar efter, i Aaret 1764, begyndtes imidlertid det længe paatænkte og længe forberedte Anlæg af en Havn paa den nordlige Side af Toldbroen, idet denne Bro forlængedes lidt over 200 Fod og i en saadan Retning, at Skibe — der dog ikke maatte stikke dybere end 8 Fod — nu kunde ligge i Sikkerhed indenfor den.

De *extraordinaire* Skattepaalæg, som Regeringen havde søgt at undgaae ved at tage sin Tilflugt til Laan (cf. Aaret 1760), udebleve dog ikke. Den 23de September 1762 udkom den bekjendte schimmelmannske Forordning, at Enhver, som var over 12 Aar gammel, skulde uden Hensyn til Stand eller Formue betale 8 Sk. om Maaneden i Skat; for Tjenestefolk maatte Huusbonden, for Børn Forældrene og for de Fattige de Formuende betale. For Helsingørs Vedkommende beløb denne Skat, som Magistraten fra October Maaned 1762 af og igjennem de følgende Aar hver Maaned maatte lade opkræve og indsende til Amtsforvalteren i Frederiksborg (dengang Justitsraad Lowson), og hvis Beløb selvfølgelig ideligt maatte vexle, sig til omtrent 190 Rdl. maanedligt, en Sum, der altsaa vilde svare til 2280 skattepligtige Personer og udgjøre ligesaa mange Rigsdalere aarligt. I Januar Maaned 1763 var t. Ex. Forholdet følgende: I Byen fandtes 2313 skattepligtige Personer; af disse 2313 betalte de 1846 Skatten for sig selv (herunder indbefattet Børn og Tyende), 126 vare uformuende og kunde Intet betale, og 341 betalte Skatten baade for sig selv og for de 126 Fattige. De udenlandske Consuler og Betjente tilligemed deres Familier vare frie, og Garnisonens Officierer og Mandskab henregnedes ikke under Byens Skatteydere.

Ifølge en Opfordring fra Stiftsamtmændene til samtlige Øvrigheder i Stiftet om at tilveiebringe og meddele Oplysninger om Landeveienes og Befordringsmidlernes Tilstand opkaldtes Vognmandslauget i Helsingør den 10de Februar paa Raadstuen for at afgive Forklaring om Grunden til, at dets Medlemmers Antal var i stadig Aftagende og dets Befordringsmidler i Forfald. Som Hovedaarsagen hertil angav Lauget Sletheden af Veien fra Helsingør til Kjøbenhavn. „Befordringen af Reisende og Gods imellem disse to Stæder var nemlig Vognmændenes vigtigste Erhvervskilde, og kun sjældent forefaldt der Toure til Frederiksborg eller andre Steder. Men „Sanden ved Lokkerup og Webek“ og især den opkjørte Steenbro igjennem Humlebæk Skov kunde ikke andet end ødelægge baade Heste og Vogne, og sjældent gik der noget Aar forbi, uden at de paa „denne Tours lange og besværlige Distance tilsatte af begge Dele“. Og forgjæves havde de for at undgaae det førstnævnte Onde (Sanden ved Lokkerup) søgt om Tilladelse til at kjøre igjennem Egebæksvang. Dertil kom, at Veien, som vel efter deres Mening ikke kunde anlægges kortere, kun betaltes dem som 5 Mile lang, imedens den i Virkeligheden var $5\frac{1}{2}$. Derfor var deres Antal i de to sidste Aar aftaget fra 8 til 5, og Antallet af deres Heste fra 12 Par til 5 Par. Men de tvivlede ikke om, at, naar der blev taget alvorligt Hensyn til deres Forestillinger, vilde Lauget snart komme paa Fode igjen“. Magistraten erkjendte det Begrundede i Vognmandslaugets Klager og udtalte sig i sin Indberetning til Amtet i Overeensstemmelse dermed; men det synes ikke, som om der, i det mindste for det Første, blev gjort noget for at afhjælpe de anførte Mangler. Forøvrigt turde Vognmændene heller næppe have havt Grund til at glæde sig over Byens egen Brolægning. Der hørtes nemlig

jevnlige Klager over dennes Beskaffenhed, der ofte satte Vognene i Fare for at vælte i Rendestenerne og Hjulene for at sønderbrydes under Kjørselen paa Gaderne.

Den 18de Marts døde Borgemester Matthias Fersleff, efterladende sig en talrig Familie i smaae Kaar; det ældste af hans 8 Børn, en svagelig og værkbruden Datter, blev kort efter Faderens Død Lem i Byens Hospital. Aaret i Forveien havde Viceborgemester Milan søgt og erholdt sin Afsked. Fersleffs Efterfølger blev Tewis Wilde, hvis Bestalling blev læst paa Raadstuen den 28de April. Omtrent ved samme Tid erklærede Formanden for de eligerede Borgere, Garver H. P. Frøde, hvis Formuesomstændigheder ikke havde været gode, siden hans Huus sprængtes i Luften, uden at han erholdt nogen tilbørlig Erstatning derfor, sig fallit og lod sig ikke længe efter engagere som „Cadet“ ved Hs. Majestæts Husarregiment. Hans Boes Behandling blev herfor overdraget til en militair Skiftecommission. Hans Eftermand som Formand blev en Kjøbmand Erik Lycke.

I December Maaned suspenderede Hospitalets Direction Forstanderen, Morsleth, „indtil videre“ fra hans Embede. Magistraten havde mangfoldige Gange klaget til Directionen over hans hyppige Fraværelser, der tildeels vel foranledigedes ved, at han eiede et Bryggeri i Kjøbenhavn, over hans skjødsløse og unøiagtige Regnskaber og over hans i det Hele taget slette Embedsførelse. Neppe en Maaned efter døde han pludselig i Rungsted paa en Hjemreise fra Kjøbenhavn. (Efterretningen herom blev bragt af det gaaende Postbud, som dengang befordrede den daglige Kjøbenhavnspost fra Rungsted til Helsingør.) Han efterlod en Gjæld til Hospitalet af mellem 15 og 1600 Rdl., som imidlertid hans Enke eller rettere hans

1764

Svigerson, en Capitain Peder Holm i Kjøbenhavn, senere betalte. Viceraadmand van Deurs var strax bleven constitueret i hans Sted, men allerede i Mai Maaned udnævntes Christian Magnus Olrik*) til baade Hospitals- og Fattigforstander i Helsingør. Han tiltraadte sit Embede den 1ste Juni, og med ham synes Orden i Hospitalets Bestyrelse og Regnskaber atter at være kommen tilbage.

Samme Foraar døde Stiftamtmand Geheimeraad Scheel, og Grev J. H. Knuth udnævntes i hans Sted til Stiftamtmand i Sjellands Stift og Amtmand i Roeskilde Amt. De synes begge at have omfattet Helsingørs Anliggender med Interesse, og i Enhver af dem havde Magistraten en god Støtte. Nogle Maaneder senere, i August, døde Byens Raadmand og Postmester, Enghavn (han fandtes liggende død udenfor Byen paa sin egen Mark). Hans Eftermand som virkelig Raadmand blev Viceraadmand N. Dahl, og som Postmester C. F. Grill.

Da Opkræverne af Extraskatten formodentlig mange Steder gjorde sig en Fortjeneste ved at omvexle de modtagne Myntsorter med Sedler og derefter indbetale Skatten i disse, udkom der den 17de Januar en Befaling fra Rentekammeret, der bekjendtgjordes i Helsingør den 27de s. M., ifølge hvilken Extraskatten for Fremtiden kun maatte betales i klingende Mynt. Fritagen herfor var kun den Huusfader, som havde at betale Skatten for sig selv, Kone og 10 Børn med 1 Rdl. maanedlig. De 8 Borgere, som i Helsingør vare valgte til at opkræve Skatten, erklærede i den Anledning, at de vel selv forpligtede sig

*) Indtil Aaret 1781 findes Navnet skrevet *Olrick*, derefter stedse *Olrik*. Men med Bogstaveringen af Navne toges det dengang ikke nøie. Saaledes findes t. Ex. Navnet *Fenwick* næsten altid skrevet *Fenwich*, den nedenfor nævnte Grev *Knuths* altid *Knuht*, *Bernstorfs* baade *Bernstorph* og *Behrensadorf* o. fl.

til ikke at ombytte Mynt med Sedler, men at der i Byen ofte var i den Grad Mangel paa Sølvmynt, at det kunde falde vanskeligt at faae en eneste Rigsdaler vexlet.

Taxterne for Brød og Kjød vedbleve at holde sig omtrent uforandrede. Prisen paa Oxekjød steg sjældent, og da kun i hvad man kaldte Dyrtid, til 7 à 8 Sk. Pundet, Lammeg og Svinekjød var i Almindelighed 1 Sk. billigere og Kalvekjød 1 Sk. dyrere. Hvedebrød leveredes i Regelen til 1 Sk. for fra 6 til 9 Lod, og Rugbrød til 1 Sk. for fra 20 til 28 Lod.

For at Garnisonens Syge ikke mere saaledes som tidligere skulde behøve at anbringes i Sygestuer rundt omkring i Byen, hvad der naturligviis meget besværliggjorde Lægetilsynet og de Syges Forpleining, indkjøbte Magistraten efter Befaling fra Regeringen, men for Byens Regning, i April Maaned en Bygning, som ligeledes paa Byens Bekostning indrettedes til Sygehospital for Garnisonen. Hospitalet fik 4 Sygestuer og et Værelse for Opvarterne, men kan ikke have været meget stort, eftersom Communens samlede Udgift dertil kun beløb sig til 800 Rdl. Døg udstyrede Regeringen selv det fra Først af med Senge, Sengklæder og øvrige Requisite, hvorimod Byen i Fremtiden maatte besørge Vedligeholdelsen heraf og ligeledes bestode Brændsel, Lys og Vadsk. Og Hospitalet gjordes dengang vistnok fornødent: thi ligesaa vel hos Garnisonen som hos de øvrige Indvaanere synes Sundhedsforholdene stadigt at have været slette. I Femaaret 1760—64 var saaledes Dødsfaldenes samlede Antal i Helsingør ikke mindre end 1007, imedens Fødslerne paa samme Tid kun beløb sig til 526.

Det indbyrdes Forhold imellem Borgerne og Garnisonens Mandskab var iøvrigt i Almindelighed heller ingenlunde godt. For det Første var Indquarteringsskatten siden Aaret 1759

paa Grund af de Borgerne paalagte nye Forpligtelser at skaffe frie Quarterer til alle Officererne og foruden det Samme til Underofficerer og Menige ogsaa at levere disse Brændsel til Køgning og Lys, samt endelig til at bestride Udgifterne ved det militaire Sygehuus, stegen fra henimod 3000 Rd. til omtrent 5000 Rdl. aarligt, og det samtidigt med at andre Afgifter, og derimellem den trykkende Extraskat, vare blevne paalagte Byen. Den var nu bleven en tung Byrde, og flere Gange søgte man derfor om at faae Garnisonens Styrke formindsket. Imedens dernæst de Militaire beklagede sig over deres daarlige og fugtige Quarterer og over de slette og usunde Levnetsmidler, som leveredes af Byens Værtshuusholdere og Marketendere, indløb der fra Borgernes Side idelige og velgrundede Klager til Magistraten over Underofficerernes og Soldaternes raae og brutale Opførsel i deres Qvarteerværterers Huse mod dem og deres Familier. Hyppige og lange skriftlige Forhandlinger, som fra Magistratens Side altid førtes paa Dansk, fra de militaire Myndigheders derimod som oftest paa Tydsk, udspandt sig heraf mellem begge Parter, men udrettede i Regelen Intet. Forgjæves henvendte Magistraten sig, naar det gjaldt Borgerens Interesser, til de overordnede Officerer; den for disse Interesser fremmede Soldat fandt som oftest Medhold hos sin fast ligesaa fremmede Foresatte. At omskabe dette Forhold, maaskee et af Datidens uheldigste, var forbeholdt en senere Slægt.

SKOLEEFTERRETNINGER.

AFGANGSEXAMEN I AARET 1867.

Den skriftlige Deel af Prøven afholdtes fra den 22de til den 27de Juni, den mundtlige den 5te og 6te Juli. Tilstede var Hr. Professor Rung som Examenscommissair. Med ham og Skolens egne Lærere deeltoge efter Indbydelse i Censuren d'Hrr. Catechet Bondesen (i Historie og Geographi), Overlærer Børresen (i Engelsk), Overlæge Müller (i Naturhistorie og Naturlære) og Cand. mag. A. Pullich i Mathematik og Naturlære.

De af Underviisningsministeriet tilsendte skriftlige Opgaver vare følgende:

I Dansk:

1. Fri Opgave:

Morgenstund har Guld i Mund.

2. Bunden Opgave:

Valdemar Atterdag.

I Tydsk:

Af alle de Reisebeskrivelser, vi besidde fra¹⁾ Middelalderen, er ingen berømttere eller vigtigere end den, som Venetianeren Marco Polo har efterladt. Denne Mand, der overordentlig udvidede Kundskaben om Asien og først imellem alle Europæere har besøgt og beskrevet China, var født Aar 1254 og hørte til en adelig Slægt, der, som saamange i Venedig, drev Handelsforretninger.

I disse Forretninger laae Foranledningen til, at han med sin Fader og en Onkel kom til saa fjerne Lande og opholdt sig der saa længe. Thi først efter en Fraværelse af fire og tyve Aar vendte alle tre efter ikke faa Farer og Besværligheder lykkelig tilbage med store Rigdomme. Da Marco siden i et Søslag var bleven taget til Fange af Genueserne, fortalte han i Fængslet en pisansk Adelsmand, hvad han paa sine Reiser havde seet og oplevet, og denne nedskrev det Fortalte. Man troer at Marco Polo døde i en Alder af halvfjerdsindstyve Aar, efterat han selv, da han havde gjenvundet Friheden, havde paa ny gennemseet og rettet Reisebeskrivelsen.

1) Fra, aus.

I Engelsk:

Øen Candia, det gamle Creta, er for den største Deel bjergfuld¹⁾. En høi Ryg²⁾ løber fra Øst til Vest, i hvis Midtpunct de høieste Toppe ere, nogle henved 7000 Fod i Høide; nogle Steder kan man altid finde Sne. Imellem Bjergene ligge nogle meget yndige Dale af stor naturlig Frugtbarhed, men slet dyrkede og derfor frembringende mindre end der er tilstrækkeligt til Befolkningens Fornødenheder³⁾, skjøndt den kun er ringe. Øens fornemste Frembringelse er Olie. I de sidste to Aarhundreder har Øen været i Tyrkernes Besiddelse, som erobrede den fra Venetianerne; hvor ødelæggende⁴⁾ det tyrkiske Herredømme pleier at være for de undertvungne Landes Velstand⁵⁾, er noksom bekjendt og behøvede man Beviis derpaa, kunde Candia med Rette anføres. I den nyeste Tid have Indbyggerne ved at forsøge at afkaste det tyrkiske Aag⁶⁾ tildraget

sig Europas Opmærksomhed og Deeltagelse. Den blodige Kamp⁷⁾ er endnu ikke endt, men det synes utvivlsomt, at den vil medføre en Forandring i Øens Stilling.

- 1) bjergfuld, mountainous. 2) Ryg, ridge. 3) Fornødenhed, want.
 4) ødelæggende, ruinous. 5) Velstand, prosperity. 6) Aag, yoke.
 7) Kamp, struggle.

I Geometri:

At beregne Siden til den i Cirkelen indskrevne regulære Femkant, naar Radius er 85,064 Fod.

I Arithmetik:

$$\sqrt[5]{13825}$$

Beregnes med 5 Decimaler uden Logarithmer.

I Regning:

En Mand kjøber et Parti Hvede i Danmark for 8 Rd. 47 Sk. Tønden og sælger den i England til forskjellige Priser, men i Gjennemsnit med $27\frac{3}{8}$ pCt. Fordeel. Hvor stor har Gjennemsnitsprisen været for en engelsk Quarter i engelske Penge?

Et engelsk Pund Sterling er 8 Rd. $93\frac{1}{2}$ Sk. i danske Penge og deles i 20 Shillings, en Shilling i 12 Pence.

En engelsk Quarter er 2,0901 danske Tønder.

I Geometrisk Tegning:

Man tegner først en vilkaarlig Femkant, derpaa en anden, som er lighedannet med den første og halvt saa stor i Indhold.

De 2 Disciple, som underkastede sig Prøven, bestode samme med følgende Characterer:

	Dansk.	Tydsk.	Engelsk.	Fransk.	Historie.	Geographi.	Geometri.	Arithmetik.	Naturlære.	Naturhistorie	Skrivning og Tegning	Points.
P. Joëlsson	g.	g.	g.	g.	g.	g.	tg.	tg.	g.	g.	mg.	49
H. Waagensen.	g.	mg.	g.	mg.	mg.	mg.	g.	g.	g.	mg.	ug.	68

SKOLENS DISCIPLE.

Ved forrige Aars Examiner var Elevantallet 66. Efter Prøverne udtraadte 3 Disciple foruden de 2, som havde underkastet sig Afgangsexamen, og af disse 3 1 paa Grund af Forældrenes Bortreise fra Byen og 2 for at anbringes i Handelslære. Til den 23de August indmeldtes 16, og Skolens Elevantal ved indeværende Skoleaars Begyndelse var altsaa 77. I Løbet af Aaret udtraadte 18, hvoraf 11 forlode Byen med deres Forældre, og deraf 9 alene ved Garnisonens Bortflytning. Paa samme Tid indmeldtes 15, saa at Elevantallet ved Examinerne i Juli vil være 74.

Disses Navne (Fædrenes ere tilføiede i Parantes, og kun for de nye Disciple ere Fornavnene fuldstændigt angivne) ere følgende:

Sjette Klasse.

(Klassens Gjennemsnitsalder ved Aarets Udgang: 15²/₃ Aar.)

A.*F. V. Galschiøt (Doctor Galschiøt).

G. Jørgensen (Inspecteur Jørgensen i Fredensborg).

* *E. M. Weilbye* (Kjøbmand Weilbye).

F. A. Møller (Procurator Møller).

G. H. H. Stochfleth (Oberst Stochfleth).

Disse 5 Disciple ville iaar underkaste sig Skolens Afgangsexamen.

b. *C. A. Svedstrup* (Lieutenant Svedstrup).

* *P. T. Meyer* (afd. Conditør Meyer).

K. C. E. Hadeln (Proprietair v. Hadeln).

H. H. Andersen (Capitain og Kjøbmand Andersen).

Femte Klasse.

(Gjennemsnittsalder: 14 $\frac{1}{3}$ Aar).

O. P. H. Poulsen (Bogbinder Poulsen).

N. Jørgensen (Gaardeier Jørgen Jeppesen).

J. F. Larsen (Skræddermester Larsen).

O. C. Stricker (Capitain og Kjøbmand Stricker).

V. Love (Skibsbygmester og Brandmajor Love).

H. Krogh (Kammerjunker og Skovrider Krogh).

S. Rasmussen (Kjøbmand Rasmussen).

C. A. T. Krogh (Proprietair Krogh).

C. C. Langkilde (afd. Bagermester Langkilde).

Fjerde Klasse.

(Gjennemsnittsalder 13 $\frac{1}{2}$ Aar).

H. C. Tauson (Kjøbmand Tauson).

P. G. Tauson (Broder til Fornævnte).

T. Rohde (Premierlieut. og Garvermester Rohde).

Alfred Henrik Hadeln (Broder til Nr. 8 i VI.)

Frederik Ferdinand Vilhelm Johansen (Capt. Johansen).

P. V. Buck (Pramfører Buck i Sølyst).

J. H. Haste (Grosserer Haste).

- **A. W. Mehren* (Consul J. v. Mehren).
S. Madsen (Regnskabsfører Madsen).
C. J. Grosmann (Bundtmager Grosmann).
V. A. L. S. Larssen (Premierlieutenant Larssen)
P. R. Dreyer (Consul L. Dreyer).
P. F. Dreyer (Assistent Dreyer.)
H. Müffelmann (Overlæge Müffelmann).
S. J. Didrichsen (Toldcontrolleur Didrichsen).
H. B. Wright (Kjøbmand M. Wright).
Johannes Frederik Madsen (Bøssemager Madsen).
Johan Jacob Hein (Oberst Hein)
C. V. V. L. Lassen (Rector Lassen).
V. E. Mehren (Kjøbmand E. v. Mehren).
V. Wright (Broder til Nr. 16).

Tredie Klasse.

(Gjennemsnitsalder 12 Aar).

- Frederik Alexander Hansen* (Lods Hansen).
Johan Frederik Hadeln (Broder til Nr. 8 i VI).
J. H. W. Brammer (Kjøbmand Brammer).
Vilhelm Ludvig Johansen (Broder til Nr. 5 i IV.)
S. O. Stilling (Kjøbmand Stilling).
J. D. Tvede (Maskinfabrikant Tvede).
Georg Sophus Johannes Riisberg (Smedem. Riisberg).
C. B. Lund (Kjøbmand Lund).
C. O. Dreyer (Broder til Nr. 13 i IV.)
Lauritz Knud Christian Christensen (Proprietair Christensen).
August Carl Henrik Lars Herman Wiegand (Gasværksbestyrer Wiegand).

Anden Klasse.

(Gjennemsnittsalder: 11 Aar).

- A. J. C. Wolstrup* (Toldcontrolleur Wolstrup).
 **Peter Marie Seidelin Galschiøt* (Doctor Galschiøt).
V. A. F. Mentz (Proprietair Mentz).
J. M. C. Høyrup (Kjøbmand Høyrup).
E. W. Norrie (afd. Capitain og Kjøbmand Norrie).
Johan August Robert Friederich Theodor Ellinger
 (Stabshornist Ellinger).
Edvard Christian Mehren (Broder til Nr. 8 i IV.)
Charles Gustav William Schmidt (Oversergeant Schmidt).
Valdemar Ferdinand Imanuel Engelhardt (Capitain
 Engelhardt).
Holger Thorvald Christensen (Restaurateur Christensen).
A. Didrichsen (Broder til Nr. 15 i IV.)
A. Wright (Broder til Nr. 16 i IV.)

Første Klasse.

(Gjennemsnittsalder: 10 Aar).

- Carl Oscar Gjoe Åhman* (Kjøbmand Åhman).
Theodor Lorentz Emil Hansen (Manufacturhandler
 Hansen).
Charles Backe (Færgemand Backe).
Andreas Frantz Julius Mehren (Broder til Nr. 8 i IV.)
Martin Rasmussen (Handelsfuldmægtig Rasmussen).
Heinrich Oscar Günther Ellinger (Broder til Nr. 6 i II.)
P. A. Mehren (Broder til Nr. 20 i IV.)
J. P. Petersen (Møller Andersen i Haagendrup).
O. Løve (Broder til Nr. 5 i V.)
William August Haste (Broder til Nr. 7 i IV.)

Sophus Oluf Ernst Christensen (Broder til Nr. 9 i II.)

Otto Theodor Johansen (Broder til Nr. 5 i IV.)

De med * betegnede Disciple have været holdte i Skolen ved Understøttelse af den „borgerlige Forening til Realkundskabers Udbredelse“.

SCHEMA OVER DEN UGENTLIGE TIMEFORDELING.

Klasse	I.	II.	III.	IV.	V.	VI. A-B.
Religion	3	2	2	2	2	
Historie	2	2	2	2	2	3-3.
Geographi	2	2	2	2	2	2-2.
Dansk	6	5	4	3	3	3-3.
Tydske	5	4	4	3	3	3-3.
Engelsk	n	4	3	3	3	3-3.
Fransk	n	n	4	4	3	3-3.
Regning	6	5	4	3	2	1-1.
Algebra	n	n	n	n	3	2-2.
Geometri og geom.Tegning	n	n	n	4	4	4-4.
Naturhistorie	2	2	2	2	2	2-2.
Physik og Chemi	n	n	n	n	n	4-4.
Skrivning	4	4	3	2	2	1-1.
Tegning	2	2	2	2	1	1-1.
Sang	2	2	2	2	2	2-2.
Gymnastik	2	2	2	2	2	2-2.
	36	36	36	36	36	36

SKOLENS LÆRERE.

Ved Udgangen af forrige Skoleaar fratraadte Lieutenant Svedstrup paa Grund af anden Ansættelse Underviisningen i Skrivning, og denne overtoges derpaa af Premierlieutenant Larssen. Iøvrigt er med Skolens Lærerbesætning og Fagenes Fordeling siden forrige Skoleaars Slutning ingen Forandring foregaaet, og Skolens Lærere ere altsaa følgende:

Rector, Historie i samtlige Klasser, Geographi i IV., V., VI.

Hr. Cand. theol. Aagaard, Religion og Geographi i I., II., Regning i samtlige Klasser.

- Translateur og Sproglærer Jørgensen, Engelsk i hele Skolen, Tydsk i I., II., III.
 - Cand. phil. Kiær, Dansk i hele Skolen, Religion i IV. og V.
 - Cand. polyt. Monrad, Mathematik, Naturlære og Naturhistorie i hele Skolen (har tillige Inspectionen paa Skolen).
 - Cand. philos. Müller, Fransk i hele Skolen, Tydsk i IV., V., VI.
 - Maler Damm, Tegning i samtlige Klasser.
 - Premier-Lieutn. Larssen, Skrivning og Gymnastik.
 - Musiklærer Wilhelmi, Sang.
-

De i Skoleaaret gennemgaaede Pensa ere følgende:

Dansk.

- VI. Udvalgte Partier af Heiberg, Holberg og Oehlenschläger ere læste, og en kort Udsigt er given over den danske Literaturhistorie indtil 1800. Klassen har desuden lært et kort Omrids af den nordiske Gudelære. En Stil (Opgaver af blandet Indhold) er skreven om Ugen.
- V. Holst's danske Læsebog er tilligemed Fortællinger af Blicher benyttet til Oplæsning. Bojesen's Grammatik er mundtligt repeteret og indøvet ved Analysen. Vers ere lærte udenad efter Holst's „Smaadigte“. En Stil (af historisk eller beskrivende Indhold) er skreven om Ugen.
- IV. Holst's danske Læsebog er benyttet til Oplæsning og Analyse. Bojesen's Grammatik er gennemgaaet, repeteret og indøvet. En Stil (af let historisk Indhold eller Gjengivelse af et forelæst Stykke) er skreven om Ugen.
- III. Holst's Læsebog er benyttet til Oplæsning og Analyse. Af Bojesen's Grammatik indtil „Forskjellige Arter af Sætninger“ ere Hovedstykkerne gennemgaaede og indøvede. Vers ere lærte udenad efter Holst's „Smaadigte“. En Stil (Gjengivelse af en lille Fortælling) er skreven om Ugen.
- II. Borgen's og Rung's „Danske Læsebog“, 2det Cursus, er benyttet til Oplæsning og Analyse. Af Bojesen's Grammatik ere Verberne og Pronominerne gennemgaaede. Vers ere lærte udenad efter Holst's

„Smaadigte“. En Stiil er skreven om Ugen efter Dictat.

- I. Borgen's og Rung's „Danske Læsebog“, 2det Cursus, er benyttet til Stavning, Oplæsning og Gjenfortælling af det Læste. Taledelene ere indøvede. Af Holst's „Smaadigte“ ere nogle lærte udenad. To Stile ere skrevne om Ugen efter Dictat.

Tydsck.

- VI. Jürs og Rung's tydske Læsebog Pag. 159—218 og Schiller's „Marie Stuart“. M. Funck's tydske Syntaxis. Af Lorentzen's tydske Stiiløvelser ere omtrent 40 Sider oversatte mundtligt, og 2 Stile ere skrevne om Ugen, 1 i Hjemmet og 1 paa Skolen.
- V. Af Jürs og Rung's Læsebog er læst Pag. 80—146. Efter Simonsen's tydske Grammatik er læst hele Formlæren. I hver Uge er skreven en Stiil efter Jürs og Rung's Materialier.
- IV. Af Hjort's Læsebog er læst Pag. 50—88. Efter Simonsen's Grammatik er læst Alt om Pronominerne, Adjectiverne og Verberne, og af Jürs og Rung's Materialier ere i 1 Time om Ugen adskillige Stykker omkring i Bogen oversatte dels mundtligt og dels skriftligt.
- III. Af Hjort's Læsebog er læst Pag. 1—50 og efter Simonsen's Formlære Adjectivernes og Substantivernes Declination, Pronominerne, Talordene og Præpositionerne, samt Hjelpeverberne og de regelmæssige Verber repeterede. Af Jürs og Rung's Materialier er oversat Cap. I., Stykkerne 1—22, og en Time om Ugen er anvendt til Dictat.

- II.** Af Hallager's Læsebog er læst Pag. 71—166. Af Grammatiken er lært Artiklen, Præpositionerne, Hjælpeverbernes og det regelmæssige Verbums Conjugation.
- I.** Af Hallager's Læsebog er læst Pag. 1—90, samt nogle af Digtene, hvoraf enkelte ere lærte udenad. Gloserne ere lærte udenad, og ved Substantiverne Kjønnets tiligemed Glosen.

Engelsk.

- VI.A.** har læst „Japhet in search of a father“, af Marryat, og **VI.B.** af Hundecker's Læsebog Pag. 150—216. Hele Mariboe's Grammatik er bleven repeteret, og en Stil skreven om Ugen.
- V.** Af „Engelske Læsestykker“ af Listov, 2den Afd., er læst Pag. 1—103, og af Mariboe's Grammatik hele Formlæren. Hver Uge er en Time bleven anvendt til afvejlende skriftlig og mundtlig Oversættelse efter Listov's Stiløvelser, 2den Afd.
- IV.** Af 1ste Afdeling af Listov's „Engelske Læsestykker og Stiløvelser“ er læst Pag. 1—56, af Mariboe's Grammatik Formlæren med Undtagelse af de uregelmæssige Verber, og hver Uge er en Stil skreven efter Dictat eller efter Listov's Stiløvelser, 1ste Afd.
- III.** Af Listov's „Ledetraad til Brug ved den første Underviisning i Engelsk“ er læst 2den Afdeling, af Mariboe's Grammatik Artiklen, Substantivet, Adjectivet, Pronominet, Talordene og de regelmæssige Verber.
- II.** Listov's Elementarbog er læst heelt, og Hjælpeverbernes og det regelmæssige Verbums Conjugation gjenemgaaet mundtligt.

Fransk.

- IV. Hele Klassen har læst Borrings „Album littéraire“, Pag. 18—29, 41—48, 56—98, 108—129 og 249—253. Efter Abrahams's Grammatik er læst Syntaxis. En Stil er i Regelen skreven hver anden Uge.
- V. Af Lassens fr. Læsebog er læst Pag. 195—241. Efter Abrahams's Grammatik er læst hele Formlæren, og dels mundtligt dels skriftligt ere Stykker oversatte af 1ste Afdeling af Borrings Stiiløvelser.
- IV. Af Lassens fr. Læsebog er læst Pag. 1—42. Kjønnen, Tallet, Adjectivernes Comparation, Talordene, Pronominerne og Verberne (de regelmæssige og uregelmæssige) ere lærte efter Abrahams's Grammatik. Mundtligt ere oversatte Stykkerne 21—41 efter Borrings Stiiløvelser.
- III. Hele Lassens fr. Læsebog for Begyndere er gennemgaaet. I Grammatik er lært Hjelpeverbernes og de regelmæssige Verbers Conjugation. Af Borrings Stiiløvelser ere mundtligt oversatte Stykkerne 1—22.

Religion.

- V. Af Balles Lærebog er læst fra Cap. 6 D--ud og 1ste og 2det Capitel repeterede. Af Assens større Bibelhistorie er læst fra Pag. 153 og ud. Psalmer ere lærte udenad.
- IV. Balles Lærebog, 5te og 6te Cap. til D. Af Assens Bibelhistorie er læst fra 6te Afsnit i det gamle Testamente til Bjergprædiken Pag. 153. Psalmer ere lærte udenad.
- III. Balles Lærebog 3die og 4de Cap. Af Assens Bibel-

historie er læst det gamle Testaments 5 første Afsnit. 15 Psalmer ere lærte udenad.

- II. Balles Lærebog, 1ste og 2det Cap. Af Balslevs Bibelhistorie er læst det nye Testamente, Apostelhistorien og den kortfattede Kirkehistorie. 14 Psalmer ere lærte udenad.
- I. Af Balslevs Bibelhistorie er læst det gamle Testamente og af det nye Testamente indtil Jesu Lignelser, af Luthers Katechismus de 3 første Parter. 14 Psalmer ere lærte udenad.

Historie.

- VI. Den nyere Historie fra 1789 efter Bohrs mindre Lærebog og Danmarks Historie efter Allens mindre Haandbog. Øverste Afdeling har desuden repeteret alt det tidligere Læste.
- V. Den nyere Historie fra Reformationen til 1789 efter Bohrs mindre Lærebog.
- IV. Middelalderens Historie efter samme Lærebog.
- III. Oldtidens Historie efter samme Lærebog.
- II. Middelalderens og den nyere Tids Historie efter Ingerslevs fragmentariske Historie.
- I. Oldtidens Historie efter samme Lærebog.

Geographi.

- VI. Hele Geographien er bleven repeteret efter Rimestads mindre Lærebog.
- V. Mellemeuropa samt Indledningen til Geographien efter samme Lærebog.
- IV. Nord-, Vest- og Sydeuropa efter samme Lærebog.

- III. De 4 fremmede Verdensdele efter samme Lærebog.
- II. Asien, Afrika og Amerika efter samme Lærebog.
- I. Europa efter Rimestads lille Geographi.

Mathematik.

- VI_A. Hele Ramus's Geometri, med Undtagelse af de harmoniske Forhold og enkelte Sætninger, navnlig Problemer. Steens elementaire Arithmetik og Algebra.
- B. Ramus's Geometri fra § 76 og ud, med samme Forbigaaelser som i VI_A. Steens elementaire Algebra til § 4, 45.
- V Steens Geometri til § 128 og hele Steens elementaire Arithmetik.
- IV. Steens elementaire Arithmetik er læst til § 5, Proportioner, og Formerne i Rummet gennemgaaede. VI og V. have i Gjennemsnit havt 3—5 skriftlige Opgaver at besvare om Ugen, dels i Hjemmet, dels paa Skolen. I samtlige 3 Klasser er hele Simesens geometriske Tegnelære gennemgaaet i de geometriske Tegn timer, og VI_A. har tillige tegnet de fleste af de i Johnsons Lærebog givne Opgaver i Projections-tegningen.

Regning.

- VI. Omvendt og sammensat Reguladetri, Selskabs-, Procent-, Delings og Rentesregning. Ældste Afdeling har tillige stadig havt Øvelser i Logarithmers Anvendelse ved Rentesregning o. s. v. samt lidt Vexelregning.
- V. Reguladetri i hele Tal og Brøk, omvendt og sammensat Reguladetri samt Procent- og Rentesregning.

- IV.** Reguladetri i hele Tal og Brøk, omvendt og sammensat Reguladetri.
- III.** Brøkgregning og lettere Reguladetrykker.
- II.** Efter Schneekloth's Regnebog er gennemgaaet deels mundtligt ved Hovedregning, deels skriftligt ved Tavle-regning første Deels første Afdeling. Klassen har tillige begyndt paa Brøkgregning.
- I.** Efter samme Haandbog er gennemgaaet paa samme Maade den største Part af første Afdelings første Deel, og Eleverne ere desuden blevne øvede i de 4 Regningsarter med større, ubenævnte og benævnte, Tal.

Naturlære.

- VI.** Øverste Afdeling har læst og repeteret hele Physiken efter Holtens Lærebog, med Undtagelse af Lyslæren og enkelte Stykker. 2. Afdeling har efter samme Lærebog læst og repeteret Varmelæren, Magnetisme og Electricitet. Øverste Afdeling har efter Hoyers Lærebog læst og repeteret hele Chemien, 2. Afdeling Metallerne.

Naturhistorie.

- VI.** Begge Afdelinger have repeteret Planterigets Naturhistorie efter Vaupells Lærebog, og øverste Afdeling har læst Bløddyrene efter Lützens lille Lærebog.
- V.** Hvirvel- og Leddyrene efter Lützens lille Lærebog.
- IV.** Planterigets Naturhistorie efter Vaupells Lærebog fra de blomsterbærende Planter og ud.
- III.** Planteriget efter Vaupells Lærebog til Ranunkelfamilien.
- II.** Hvirveldyrene efter Lützens lille Lærebog.
- I.** Pattedyrene, deels efter Lützens lille Lærebog, deels efter mundtligt Foredrag.
-

Følgende Bøger ere bestemte til at bruges i det kommende Skoleaar i de forskjellige Klasser:

- VI. Holst's prosaiske og poetiske Læsebog. Thortsens Litteraturhistorie. Bojesens danske Grammatik. Deutsches Lesebuch v. Jürs und Rung. Simonsens tydske Formlære. Kortfattet tydsk Syntaxis af M. Funch. Lorentzens tydske Stiløvelser. Engelske Læsestykker af Listov, 2den Afdeling. Engelske Stiløvelser af Listov, 2den Afdeling. Mariboe: Engelsk Formlære. Album littéraire, Kbhvn. Borrings franske Stiløvelser. Bohrs mindre Lærebog i Verdenshistorien. Al lens Lærebog i Danmarks Historie. Rimestads mindre Geographi. Steens Geometri. Steens elementaire Algebra. Holtens Physik (2den Udgave). La Landes Logarithmetabeller. Hoyers Chemi. Vaupells Planterigetets Naturhistorie. Lützens Zoologi (den lille).
- V. Holst's prosaiske Læsebog. Bojesens danske Grammatik. Hjorts tydske Læsebog. Simonsens tydske Formlære. Kortfattet tydsk Syntaxis af M. Funch. Jürs og Rungs Materialier til Brug ved mundtlig og skriftlig Oversættelse fra Dansk til Tydsk, Kbhvn. 1863. Engelske Læsestykker af Listov, 2den Afdeling, med tilhørende Glossarium. Engelske Stiløvelser af Listov, 2den Afdeling. Mariboe: Engelsk Formlære. Lassen: Fransk Læsebog i to parallelle Afdelinger. Borrings Stiløvelser. Assens større Bibelhistorie. Bohrs mindre Lærebog i Verdenshistorien, 2den Afdeling. Rimestads mindre Geographi. Steens Geometri. Steens elementaire Arithmetik. Vaupells Planterigetets Naturhistorie. Lützens Zoologi (den lille.)

- IV. Holst's prosaiske Læsebog. Bojesens danske Grammatik. Hjorts tyske Læsebog. Jürs og Rungs Materialier til Brug ved mundtlig og skriftlig Oversættelse fra Dansk til Tydsk, Kbhvn. 1863. Engelske Læsestykker og Stiløvelser af Listov, 1ste Afdeling. Mariboe: Engelsk Formlære, Kbhvn. 1851. Lassen: Fransk Læsebog i to parallelle Afdelinger. Borrings Stiløvelser. Assens større Bibelhistorie. Bohrs mindre Lærebog i Verdenshistorien, 1ste Afdeling. Rimestads mindre Geographi. Vaupell: Planterigets Naturhistorie, udgiven af Grønlund. Steens elementaire Arithmetik.
- III. Holst's prosaiske Læsebog. Holst's Smaadigte til Udenadslæsning. Bojesens danske Grammatik. Hjorts tyske Læsebog. Simonsens tyske Formlære. Jürs og Rungs Materialier til Brug ved mundtlig og skriftlig Oversættelse fra Dansk til Tydsk, Kbhavn 1863. Ledetraad til Brug ved den første Underviisning i Engelsk, af Listov, 2den Afdeling. Mariboe: Engelsk Formlære, Kbhvn 1851. Lassen: Fransk Læsebog for Begyndere. Borrings Stiløvelser. Assens større Bibelhistorie. Bohrs mindre Lærebog i Verdenshistorien, 1ste Afdeling. Rimestads mindre Geographi. Vaupells Planterigets Naturhistorie (ny Udgave 1866 ved Grønlund).
- II. Dansk Læsebog af Borgen og Rung, 2det Cursus. Holst's Smaadigte til Udenadslæsning. Hallagers tyske Læsebog. J. Listov: Engelsk Elementarbog. Mariboes engelske Sproglære. Balslevs Bibelhistorie.

Ingerslevs fragm. Historie. Rimestads mindre Geographi Lützens Zoologi (den lille).

1. Dansk Læsebog af Borgen og Rung, 2det Cursus. Holst's Smaadigte til Udenadslæsning. Hallagers tydske Læsebog. Balslevs Bibelhistorie. Ingerslevs fragm. Historie. Rimestads lille Geographi. Lützens Zoologi (den lille).

Anm. Enhver Discipel maa være i Besiddelse af en Tavle og de fornødne Skrive- og Tegnebøger til Brug paa Skolen, samt af et Atlas til Brug i Hjemmet, og Disciplene i de 3 øverste Klasser tillige af et Tegnebestik, en Trekant af Træ og en kort Trælineal.

DE OFFENTLIGE PRØVER

afholdes i Aar saaledes :

Afgangsexamen :

Skriftlig: Tirsdag den 23de Juni Kl. 8: Dansk Stil (bunden Opgave), Kl. 4: Regning. Torsdag den 25de Kl. 8: Geometri, Kl. 4: Tydsk Stil. Fredag den 26de Kl. 8: Arithmetik, Kl. 4: Engelsk Stil. Løverdag den 27de Kl. 8: Dansk Stil (fri Opgave), Kl. 4: Geometrisk Tegning.

Mundtlig: Fredag den 10de Juli:

Kl. 8: Matematik.

— 11: Fransk.

— 1: Naturlære.

— 5: Engelsk.

Løverdag den 11te Juli:

Kl. 8: Historie og Geographi.

— 11: Tydsk.

— 1: Naturhistorie.

Den almindelige Examen:

Fredag den 17de Juli:

- Kl. 8: V. Historie. IV. Religion. III. Tydsk. II. Regning. I. Naturhistorie.
 — 10: VI. Tydsk. V. Dansk. IV. Naturhistorie. III. Regning.
 — 12: V. Religion. IV. Tydsk. III. Geographi. II. Naturhistorie. I. Historie.

Løverdag den 18de:

- Kl. 8: VI. Naturhistorie. V. Engelsk. IV. Fransk. III. Historie. II. Religion.
 — 10: V. Naturhistorie. IV. Dansk. III. Engelsk. II. Historie. I. Religion.
 — 12: VI. Naturlære. II. Tydsk. I. Geographi. Kl. 1: Ældste Afdeling: Gymnastik.

Mandag den 20de:

- Kl. 8: VI. Engelsk. V. Geometri. IV. Historie. III. Fransk. I. Dansk.
 — 10: VI. Historie og Geographi. V. Tydsk. IV. Arithmetik. III. Dansk. II. Geographi.
 — 12: VI. Mathematik. Kl. 1: Yngste Afdeling: Gymnastik.

Tirsdag den 21de:

- Kl. 8: VI. Dansk. V. Geographi. IV. Regning. III. Naturhistorie. I. Tydsk.
 — 10: VI. Fransk. V. Arithmetik. IV. Geographi. III. Religion. II. Engelsk.
 — 12: V. Fransk. IV. Engelsk. II. Dansk. I. Regning.

Onsdagen den 22de Juli Kl. 9 prøves de Elever, som ønskes optagne i Skolen fra det nye Skoleaars Begyndelse. Samme Dag Kl. 11 meddeles Klasseopflytningerne. Mandagen den 24de August begynder efter endt Sommerferie den sædvanlige Underviisning.

Til at overvære de mundtlige Prøver indbydes Enhver, der interesserer sig for Skolen, navnlig Disciplenes ærede Forældre og Værger.

Helsingør, i Juni 1868.

V. Lassen.
